

บทที่ 4

ปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง ซึ่งพิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2521 - 2533

ในการศึกษาปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง ซึ่งพิมพ์
ในระหว่างปี พ.ศ. 2521 - 2533 แยกศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ
2. ปัญหาด้านสังคม
3. ปัญหาด้านการเมือง

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะใน
ด้านเศรษฐกิจ ที่หวังจะสร้างความเจริญรุ่งเรือง ความอุดมสมบูรณ์พูนสุขให้กับ
ประเทศชาติ หากเศรษฐกิจดีประชาชนจะมีการกินดีอยู่ดีมีความสุขและเป็นพลเมือง
ที่มีประสิทธิภาพของชาติต่อไป แต่ปัจจุบันนี้ สถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น
กับประชาชนส่วนใหญ่ตามชนบทภาคใต้อยู่ในสภาพที่แร้นแค้น รายได้ไม่พอกับ
รายจ่ายถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน ผลผลิตทางด้านเกษตรตกต่ำ ชนรรมชาติ
ไม่เอื้ออำนวยต่อการเกษตร ฯลฯ ฐานะที่ยากจนอยู่แล้วกลับเลวร้ายลงไปอีก
ผลเสียเหล่านี้ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนยิ่งขึ้น และกลับจะเป็นการสร้าง
ปัญหาที่ต่อเนื่องปัญหาสังคมที่สืบเนื่องมาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจจึงนับเป็นปัญหาที่
รุนแรงปัญหาหนึ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง
ซึ่งพิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2521 - 2533 มีสาเหตุมาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ
แยกศึกษาได้ดังนี้

1. ปัญหาความยากจน

2. ปัญหาเรื่องการประกอบอาชีพ
3. ปัญหาเรื่องการเอาวัดเอาเปรียบ
4. ปัญหาด้านผลผลิตและราคาสินค้า
5. ปัญหาการว่างงานและการละทิ้งอาชีพเดิม
6. ปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน
7. ปัญหาจากภัยธรรมชาติ

1. ปัญหาความยากจน

ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่สำคัญทางเศรษฐกิจและเป็นจุดรวมของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชนบทภาคใต้ ที่รัฐจะต้องให้ความสนใจอย่างจริงจัง เพราะถือเป็นสภาพการดำรงชีวิตของคนที่มีรายได้น้อยไม่เพียงพอจึบรายจ่าย ไม่สามารถสนองความต้องการของตนเองได้ และบางครั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ ซึ่งอาจนำไปเชื่อมโยงกับปัญหาอื่น ๆ บทร้อยกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

1.1 เบื้องหลังดั่งเก ของ 'รุณ ระโนด (2523 : 6)

สะท้อนปัญหาความยากจนของชีวิตคนดั่งเกที่ขายแรงกินด้วยความเหน้อยยากลำบาก แต่ค่าแรงที่เสียไปไม่คุ้มค่ากับรายได้อ จึงทำให้เกิดความยากจนขึ้น

กลิ่นปลาควาเหม็นขึ้น	กระแสดิ้นลมเห็นเห็น
เหน้อยยากใครจักเทียม	คนไร้หวังอย่างดั่งเก
ทะเลคือเวท	เลี้ยงชีวิตอย่างร้อนเร่
สู้ภัยจากทะเล	และสลัดโจรจัดเจน
กรำงานกลางแดดดลม	กายโสมมเหมือนมีเวร
เจ็ดวันจำว่างเว้น	การอาบน้ำชำระกาย
เข้าฝั่งหวังเบิกบาน	อยู่กับบ้านแค่เพลางาย

ชั้นปลาจนเหงือราช	ถูกเรียกใช้เยี่ยงวังวาน
ค่าแรงยังคงต่ำ	สุดเจ็บช้ำระอาอาาน
ทนสู้อยู่กับงาน	การเสี่ยงตายขายแรงกิน

1.2 ตั้งมะลิ่ง, คนตั้งเก ของ บุญรอด ตั้งเกบ่ารุง
(2525 : 56) สะท้อนปัญหาความยากจนของผู้ประกอบอาชีพตั้งเก ที่สู้ทนทำงาน
เพื่อค่าจ้างเพียงไม่กี่บาท มีหน้าช้ำยังถูกนายจ้างกดค่าแรงอีก

ควากลิ้นปลาจ้านดตผลเสียงเครื่อง	เรือปลาล่าเชื่อง-คลองน้ำขุ่น
หลายหลากคนยากไว้ทาสนายทุน	หมกมุ่นหม่นหมองต้องตราครุฑ
	ฯลฯ
ครบสิบวันมุ่งหน้าเข้าหาฝั่ง	กับความหวังที่วาดว่าจะแจ่มใส
เหยียบแผ่นดินอีกครั้งอย่างมั่นใจ	เมื่อวันใหม่ยังมีชีวิตขึ้น
คือเรื่องราวอันร้าวรวดเจ็บปวดปร่า	คนอวนลากบวกรหน้าผู้ขมขื่น
เพราะชากจนทนระท่าอสง่ากล้ำกลืน	แม้ค่าจ้างไม่เข้มข้นต้องฝืนทำ
ก่อนกลืนปลาแต่ละค่าจางจำจาด	ล้วนเลือดหยดของคนยากอันมากล้ำ
ได้คลุกเคล้ากับควาปลาที่ร่ำร่ำ	ปลาทุกค่าที่ช้ำวช้ำวมีควาคน

1.3 นาฏลักษณ์เหนือทะเล ของ 'รัฐ ะโนด (2525 :
34 - 35) เสนอปัญหาความยากจนของผู้ประกอบอาชีพตั้งเก ที่หนีจากการทำนา
ไม่ได้ผล แต่ก็ยังหนีไม่พ้นปัญหาความยากจนอยู่ ถิ่นเนื่องมาจากราษได้ไม่พอกับ
ค่าใช้จ่าย ทำให้เกิดความสิ้นหวังในชีวิต

เมื่อในนาไม่มีน้ำสามหน้านี้	ช่างยากไว้กระไรดีทุกนแห่งหน
จึงกังนามาออกเรือเพื่อหนีจน	สู้แดดฝนโพลภัยในทะเล

ฯลฯ

ข้าวของแพงค่าแรงถูกชุกคนเข็ญ	สู้ล่าเค็ญทุกยามตามประสา
จะมีใครไหนเล่าเขาเมตตา	เมื่อข้าวยังไม่สิ้นต้องคืนรน
เมฆกะมิมืดมืดเหมือนปิดม่าน	ลมแปรปรวนป่วนปั่น หวั่นสับสน
ข้าวตั้งเกียงยากไว้ทุกรายกรน	เหมือนเรือวนลอยคว้างกลางทะเล

1.4 ท่า ของ 'รูป' ระโนด (2533 : 57) เสนอปัญหา ความยากจนของชาวนา ซึ่งได้เปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างคนจนกับ คนรวย พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงสาเหตุเกกภัยต่าง ๆ ที่คนจนได้รับ ทั้งจากมนุษย์และ จากธรรมชาติ ที่พากันกดดันให้คนจน ๆ ต้องทนต่อสู้

น้ำขุ่นน้ำเค็มยิ่งขัดแค้น	ชาวบ้านล้านแสนล้วนเสดสา
ชาวเมืองหมองไหม้เสมอมา	ตายหมู่เหมือนหมู่หมากรมาน
ชาวคืนเกรียมดำดำต้อย	เสนาบดีถ้อยอัครฐาน
เศรษฐีเหมือนเทพเสพสำราญ	แต่คนหลายสิบล้านจนลง

ฯลฯ

เหมือนท่าลงกินแผ่นดินแม่	คนยากยิ่งแย่งทุกซ์เข็ญ
ทนอยู่ทนท่าจำเป็น	มองหาย...ไม่เห็นทางจะไป
รอวันเสดสามากกว่านี้	วันที่คนจนทนไม่ไหว
วันคนทุกซ์ลุกรวมเข้าร่วมใจ	ปิดรั้งความจริงโรพันแผ่นดิน

1.5 อยากให้น้ำตาเป็นสายฝน ของ สิทธิธรรม บุญช่วย (2533 : 45) สะท้อนปัญหาความยากจนของชาวนาที่ทำงานไม่ได้ข้าว เพราะ ความแห้งแล้ง จึงเกิดความอดอยากยากแค้น

แดดวอมนวมเผาดอกข้าวให้ใจไหม้	พ่อแม่ปล่อยสายน้ำใสรินเสดสา
ขณะนิกยังลิกคึกค้าคณนา	แคกอะไรเล่าหวาวันต่อไป

น้กัชีวิตเพียงแค่ปลาชดชดล็ก	พอนหังก็สูญสิ้นปลักจะแตกไถ
ข้าวไม่ออกทำให้เศร้ร้ร้ร้ร้ร้	ตายนึ่งเต็มบั้งใหญ่่นะไรกัน
ปากจะไหม้ไ้จะหมองทอคงกลวง	ลูกให้ฮือตลอดช่วงฮยอกกินสวรรค
หัวข้อมเป็นนรกน่ทุกคืนวัน	เมื่อชวาวนไ้ไม่มีชวักชวักเม็ดเคียว
ใครระบยว่ร้อนแต่หัวเข้า	กระนึ่งเทียงบ่ยไปเล้าคงเผาเหียว
พ้อมแม่เอ้ยน้ำตาไหลเป็นเกลียว	ถาจะชูปข้าวให้เขียวแทนฝนโปรย

1.6 จดหมายจากชวาวน ของ คำรงค์ หนูกอง (2533 : 30) สะท้อนปัญหาความยากจนของชวาวนจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ทำนไ้ไม่ได้ผล เพราะไ้ร่นาเสี่ยหายจากภัยธรรมชาติ ช้ยั้งเป็นหนี้ธนาคาร ทำให้ลูกเมียต้องอดฮยอก จึงเขียนจดหมายถึงนายกรัฐมนตร้สมัยนั้น

เขียนจดหมายจากปลาชดชดถึงน้ำชาติ*	กระผมราชอรนครศรีฯ
มีอาชีพทำนมานานปี	ทั้งเป็นหนี้ ธ.ก.ส. พ้อประมาณ
เลือกผู้แทนหลายครั้งแต่ฮยจน	เป็นอยู่ช้ดสน่นาสงสาร
อดทนทำอยู่สู้กับงาน	ผิวค้ล้าค่ากร้านเรวชวาวน
รายไ้ตักต่ามาหลายปี	หนี้เพิ่มทวีอีกแล้วหนา
ฮยามนี้เห็นมีน่น้ำตา	หลังไหลลงมาชโลมดิน
ลูกเมียอดฮยอกปากแห้ง	ช้วของเพิ่มแพงเป็นนิจสิน
ในนาเสี่ยหายไ้ช้วกิน	ท้วทุกทอถันประสบกัชฯ
เห็นใจชวาวนเถอะน้ำชาติ	ช้วชวราชอรร์รอดตายช้วไ้ไ้ใหม่
ไม่ฮยอกไปประท้วงไปทวงไ้ใคร	สัญญาไ้ใดใดของผู้แทน
จึงเขียนจดหมายมาถึงนายกฯ	น้ำตาคกอดฮยอกล้าปากแสน
เงินทองช้วของฮยงช้ขาดแคลน	ฮยอกจนช้นแค้นกว่าปีไ้ใด

* น้ำชาติ หมายถึง พลเอกชาติชาย ชุณหวิณ นายกรัฐมนตร้

1.7 กรีด ของ บาริณฑ์ (2533 : 25) เสนอปัญหาความ
ยากจนของผู้ประกอบอาชีพรับจ้างกรีดขาง ซึ่งมีรายได้น้อยไม่พอกับความเหินห่าง

พอรุ่งสว่างช่างเท้าเข้าในสวน ยืนเสียดครวญจากนกคูดกูดกูดก้อง
เห็นเงาคลายข้าย้อมริมฝั่งคลอง หน้าน้ำนองป็นไรวัวแหว
มือกำมิดเกร็งกรีดขางเป็นทางขาว ไหลเรื่องราวช่างเซาะเซินเป็นแนวแถว
ริ้วเชื่อมริ้วรอยเชื่อมรอยอีกร้อยแนว เกิดรอยแล้วรอยเล่าให้เราจำ
น้ำขางไหลวันนั้นแทนสีเลือด สีแดงเดือดชันคั้งฝักอกข้า
เส้นเอ็นโปนบนข้อมือคือรอยกรรม กรีดถลาลึกถึงแก่นแสนซัดใจ
เมื่อลงมิดก็เหมือนกรีดเอาเลือดเนื้อ ทั้งหยดแรงหยาดเหงื่อหายไ้ไหน
กรีดเนื้อขางวันนี้เจ็บทีใคร เหมือนเชือดเนื้อเกือใจชาวไร่ขาง

1.8 ฝันกว้าง ของ 'รุญ ระโนด (2532 : 52) เสนอ
เรื่องราวของคนจนที่จากบ้านออกไปเสียดโชคในเมืองหลวง

ฝันถึงข้าวขาวเต็มจานแก้ว	สำหรับเรียงแถว-มากเท่า
ที่นอนนุ่มหนาด้วยผ้าวมเนาว์	รองรับร่างเร่อ่อนอุรา
ฝันถึงปลาขนานหน้าหนาว	ลมว่าวพัดหวิวปลิวใบหว่า
ชนูว่าวแก้วหวานชื่นชีวา	เส้นฟางลอยฟ้าทาบตะวัน
	ฯลฯ
สะดุ้งตื่นรู้สึกตัวหัวหมุนตัว	ชุกกองท้องก๊วนอนนี้วหน้า
ไ้หมอน-หนุนมือตลอดมา	บนเสื่อคร่ำครว-โอดครวญ
กอดมืออิงแขนทนห่มผ้า	ริ้วราวดบวดปว่าไปทิ้งร้าง
คนจรมายับจนสิ้นหนทาง	แห่งหน้าตาเหม่อค้างกลางใจกรุง

1.9 มาตุภูมิของข้าฯ ของ 'รูดุ ระเบโนด (2532 : 41 -

43) สะท้อนปัญหาความยากจนของพี่น้องชาวบ้านอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เมื่อครั้งที่ทั้งบ้านเกิดไปทำมาหากินที่อื่น อันเนื่องมาจากน้ำท่วมทุ่งนาบ้านเรือนเสียหาย

จากระโนดไปเป็นนานไกลบ้านเกิด	หนีเตลิดทั้งถิ่นแผ่นดินเก่า
ด้วยดินฟ้าสิ้นปราณีพี่น้องเรา	จึงโถมทับทบเท่าความทุกข์ทน
บ้านเคยอยู่อยู่เคยนอนแต่ก่อนนี้	กลับแปลกหน้าไปทันทีทุกแห่งหน
มือก็สิ้นตีนก็สากเพราะชาจน	ฟ้าฝนก็ข่มขวัญทัณฑ์กรรม
น้ำเหนือปีนั้นเหมือนฝนร้าย	ฮินกุตผีพรายระงมร่า
คลื่นครวางอุ้พาอุ้บ้าฟ้ามืดดำ	ทุ่งนาเป็นทุ่งน้ำในพริบตาฯ

สรุปปัญหาความยากจนจะเห็นว่า ปัญหาความยากจนที่ปรากฏในบทหรือสรองข้างต้น ส่วนใหญ่เป็นปัญหาของชาวชนบทที่ทำงานไม่ได้ผล อันเนื่องมาจากสาเหตุของความแห้งแล้งและน้ำท่วม ทำให้เป็นหนี้สิน จึงต้องทิ้งทุ่งนาออกไปประกอบอาชีพและหางานทำประเภทอื่น แต่ก็ต้องประสบปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น อาชีพเรือต่งเกตุกนขายจำงกค้ำแรง ทำให้ราชได้ไม่พอกับค่าใช้จ่าย ส่วนอาชีพชาวสวนยางก็ต้องประสบกับปัญหาความแห้งแล้ง อีกทั้งยังราคาถูกลงและการออกไปหางานทำในเมืองหลวงนั้น ต้องประสบกับการว่างงาน เป็นต้น

2. ปัญหาเรื่องการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพ นับเป็นปัญหาหลักทางด้านเศรษฐกิจที่ประสบกับชาวชนบทภาคใต้ จนก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมามากมาย อันเนื่องมาจากความไม่มั่นคงในอาชีพ เพราะมีอุปสรรคต่าง ๆ ที่ทำให้การประกอบอาชีพไม่ได้

ผลเท่าที่ควร เช่น ปัญหาที่เกิดจากธรรมชาติ ฤดูกาล และปัญหาที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ด้วยกันเอง เป็นต้น

ปัญหาการประกอบอาชีพ จึงเป็นปัญหาที่สำคัญทางเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อสภาพชีวิตความเป็นอยู่ บทร้อยกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

2.1 ไก่อ่เถื่อน ของ กิ่งแก้ว เกษะสมุญ (2523 : 45)

เสนอปัญหาการประกอบอาชีพของชาวสวนยางพารา เช่น การถูกฉ้อโกงจากพ่อค้าราคาซากตกต่ำ สินค้าราคาแพง และต้องจ่ายค่าคุ้มครองให้พวกโจรอีกด้วย

ชาวสวนเหอ	พวกเราล้วนถูกเหยียดหยัน
ว่าโง่งมมานานาสารพัน	เขาฉ้อโกงพวกเราทุกวันคืน
น้ำมัน สินค้าพากันแพง	ชาวสวนยางหมดเรี่ยวแรงสุดแข็งขัน
ยางแผ่นราคาต่ำซ้าลูกปืน	ถูกหยิบยื่นค่าคุ้มครองชู้ก้องมา
แบ่งให้เจ้าของสวนไปส่วนหนึ่ง	ที่เหลือจึงถูกปืนกันอีกหนา
ยางไหลเอื่อยเหมือนร้องร่ำแทนน้ำตา	ที่ซ้าถูกโกงกินสิ้นเรี่ยวแรง

2.2 ความจริงที่เป็นไป ของ กนกพงศ์ สงสมพันธุ์

(2524 : 48) เสนอปัญหาการประกอบอาชีพของชาวนาและชาวสวนยางพารา โดยพวกเขาได้เรียกร้องให้รัฐบาลช่วยเหลือประกันราคาข้าวและราคาซากพาราให้ ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาที่ต่อเนื่องมาหลายยุคหลายสมัยก็ยังไม่เคยได้รับการช่วยเหลือแต่อย่างใด และปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

ประกันราคาข้าวข้าวลาวโง่	ชาวนาร้องโอดโอยเต็ดครีบท่าน
เอาเข้าจริงหาสไม่ได้ที่ประกัน	ทุกทุกวันนี้มันก็เหมือนที่เป็นไป
ค่ารถเมลล์ที่ขึ้นนั้นเพราะมันแพง	ทั่วทุกแห่งข้าวของแพงหมดใช้ไหม
พ่อเปรมจำซากพารานั้นทำไม	มันจึงได้ลดลงทุกวัน

จากกิโหลหนึ่งเกือบจะยี่สิบ	เดี๋ยวนี้เหลือเพียงสิบแล้วครับท่าน
หรือท่านว่าคนกวัดขางไม่สำคัญ	ไม่เหมือนกันกับเก้าอี้ที่สนนแพง
ก็พวกรัฐมนตรีนี่แหละหนูน	ทำให้คุณนิคมเข้าข่มเหง
วังแกชาวประชาไม่กลัวเกรง	นายทุนเร่งชูครีตอยู่ทุกวัน
ทั้งตำรวจตรวจจับรับเงินให้	ทั้งเลียงป็นเลื่อพรานไพรตั้งสนั่น
ฆ่าคนตายอยู่ทุกวี่ทุกวัน	หรือเรานั้นกลายเป็นเป้าเจ้าเลื่อพราน

2.3 ปักข์ใต้ ของ พันดา ชรรมดา (2524 : 23)

เสนอปัญหาการประกอบอาชีพ เช่น การทำนา ทำสวนยางของชาวภาคใต้ ซึ่งภาคใต้นั้นคนทั่วไปมักกล่าวกันว่าเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพย์ในดินสินในน้ำ แต่ภาคใต้กลับเกิดปัญหาขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับฤดูกาลคือ เมื่อเดือนแปดเศษเป็นฤดูฝน แต่ฝนกลับทิ้งช่วง ก่อให้เกิดความแห้งแล้งข้าวกล้าแห้งเสียหาย ต้นยางพันธุ์ดีก็แห้งตาย

เมื่อเดือนแปดน้ำโปรชยะเชือกหยาด	แล้วทิ้งช่วงหายขาดทิ้งพรรษา
ต้นข้าวกล้าแห้งกรังเป็นซังคา	ทบท่าวทาบนำนาทุกท่าทาง
ลมหัวด้วนหมุนตัวฟางปลิวว่อน	หอบไอร้อนอบร่ำกระหน่ำร่าง
ร่างแห้งกรังเกรียมหมองเพียงกองฟาง	สายโงนเงนจะปลิวคว้างตามทางลม
เรือบินโผแผดเสียงจนแทบแห้ง	ท่าฝนเทียมได้ฝนแห้งเหมือนแกล้งข่ม
เรือบินหายไว้ฝนคนยิ่งตรม	กล้ากลืนขมชื่นใจอยู่ไปมา
ขางพาราพันธุ์ดีที่เพิ่งเริ่ม	ติดตามเติมชีวิตใหม่ในเบื้องหน้า
ยอดขึ้นเขียวกลับเหี่ยวพับกับโคนพา	ทุกต้นตายถูกแล้งต่างแห้งตาย

2.4 ทุ่งนา ของ ดำรงค์ หนูทอง (2532 : 43) เสนอปัญหาเรื่องการประกอบอาชีพของชาวนาที่ต้องขายนาเพราะต้องการนำเงินไปใช้หนี้

ผืนนาแห่งนี้ที่เคยไถ
 ผืนนาแห่งนี้เคยมีควาย
 ท่งนาแห่งนี้เป็นของไทย
 นายหน้าซื้อนาให้ราคาครั้น
 ชาวนาขายไปหวังใช้หนี้
 เดียวนี้นั่งเข็ดแต่น้ำตา

เดียวนี้เปลี่ยนไปน่าใจหาย
 เดียวนี้สูญหายไปไหนกัน
 ต่างชาติซื้อไปอย่างไรนั้น
 แก่งแย่งแข่งขันกันซื้อนา
 นาที่เคยมีหมดแล้วหนา
 นาเคยมีมาต้องขายไป

ฯลฯ

นาข้าวเปลี่ยนมาเป็นนาถั่ว
 ออกเอ๋ยชาวนาน้ำตาวัน

มองดูท้องทุ่งให้ถวิล
 มองดูผืนดินแทบสิ้นใจ

2.5 เชียวหลาน ของ 'รุญ ระโนด (2533 : 18)

เสนอปัญหาการประกอบอาชีพของชาวนา ชาวนาส่วนบริเวณเขื่อนเชียวหลาน จังหวัด
 สุราษฎร์ธานี ที่ได้รับผลกระทบจากภัยน้ำท่วม ทำให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและ
 ทรัพย์สิน

อุกถภัยทุรภาพ
 เทวดาองค์ใดที่ใจดำ
 ล้ำน้ำเอ่อนองท่วมช่องเขา
 ความหวังจมหายกับสายชล
 ปูย่าตายายตายที่นี่
 อดสำห้ฝ่าฟันบรรพกาล
 ทำมาหากินในถิ่นเถื่อน
 ดิ้นรนปากกัดมาก็คีตรู
 หลายฤดูน้ำหลากฝากบาดแผล
 เมื่อแม่คงคาเช่นฆ่าคน

ตั้งแผ่นดินถูกสาบให้ระส่ำ
 สิบโขกผู้ตกต่ำเสียเกินทน
 เว้งว้างว่างเปล่าทุกแห่งหน
 กระเสือกกระสนแทบคลุกคลาน
 ได้ลากถางเตรียมที่ให้ลูกหลาน
 กำเนิดหมู่บ้าน ตีนภู
 ถางไร่ สร้างเรือนนำอดสู
 ไม่ท้อต่อสู กัดฟันทน
 เผาศพผู้แพ้มาหลายหน
 ประหนึ่งให้จ่านไปเนิ่นนาน

2.6 นกเขา ของ กร ศิริวัฒน์ (2531 : 91) สะท้อน
ปัญหาการประกอบอาชีพเลี้ยงนกเขา เพราะนกเขาเลี้ยงดีหรือที่ชนะการประกวด
จะมีผู้ต้องการเป็นเจ้าของกันมากแม้ราคาจะสูงเพียงไร บ้างถึงกับใช้อิทธิพลบารมี
หรือเล่ห์เหลี่ยมบีบบังคับ

นกเขาชนสีสวย	เลี้ยงเพราะด้วยชนก้องไพเราะ
ทั้งแขกเทศจีนไทย	ต่างใฝ่หามาครอบครอง
ครองตัวและครองเสียง	กรงทองเลี้ยงเป็นรังรอง
เลี้ยงดูประคับประคอง	ยิ่งกว่าลูกและครอบครัว

ฯลฯ

ส่งเข้าแข่งประกวด	อดสำเนียงอันสดใส
คู่ขนบนเสาไม้	จู้จุกกรุดตุ้งาม
ชนะเลิศประเสวีธนก	หนึ่งล้านหกราคาตาม
ไม่ขายถูกคุกคาม	ถูกตามต่อซื้ออย่างถึง

2.7 ล่านาล่าน้ำตานี้ ของ เสน่ห์ วงษ์กำแหง (2527 :
26) เสนอปัญหาการประกอบอาชีพของชาวเรือกอนและ ที่เป็นเรือเล็กสำหรับ
ใช้ในการประมงของชาวไทยมุสลิม

แรมบุหลันเลื่อนลาลับฟ้าแล้ว	กอนและแจวล่ามาก่อนฟ้าใหม่
บนใบหน้าแบเลาะห์แสนดีใจ	เพราะแบได้ปูปลาพาล่าลอย
จากล่าน้ำตานีสู่ปากอ่าว	นับวันคืนยืนยาวเกินกล่าวถ้อย
ทุกเที่ยวล่ำมิผิดหวังนั่งรอดอย	กะนิแยะแม้ค้าข้อยพลอยยินดี
จนเปาะเลาะห์เมาะแยะเริ่มแก่เฒ่า	อันเรือวแรงนั้นเล่าเฝ้าถอยหนี
เรื่องทำกินมาสิ้นไว้ไปทุกที	เลี้ยงชีวิตต่อชีวิตปิดหนทาง

ด้วยลำนํ้าตานี้เคยขึ้นล่อง	ไม่เปิดช่องพอกอกและแลเห็นบ้าง
ประมงเรือวานลากเหมือนชวากวาง	กอลและล่าวอบบางหลักทางไกล
เลริมฝั่งเคยมีปลาหาไม่มี	เหตุบังชื้อวนลากปัญหาใหญ่
เสวยธุรกิจส่งออกพอกพูนใคร	หมื่นพันใช้ส่วนใหญ่ได้ประทัง
เพ็ญบุหลันลอมมาเมื่อฟ้าค่ำ	กอลและล่าวอยคิดซิดซาขมิ่ง
ตามลำนํ้าตานีนี้อยู่ยัง	กับความหวังเลื่อนลอยเปาะถอยแรง

2.8 บทเพลงจากฝั่งตะวันตก ของ ปราศ ราหุล (2529 :

54) สะท้อนปัญหาของการประกอบอาชีพชาวประมงเรือเล็กที่ต้องประสบกับ
ภัยธรรมชาติ ทำให้ต้องรับเคราะห์กรรมกลางทะเล ส่งผลให้ลูกเมียต้องลำบาก

คลื่นหวนม้วนตัวดังตึกใหญ่	พายุควงเกล็ดขาวโพล่นํ้าลาว
ฝนกระหน่ำกราดเกรี้ยวเสียงเกรี้ยวกราว	เป็นบทเพลงเห็นหนาวกลางค่ำคืน
กลางทะเลบทเพลงประหัตประหาร	ระริวเร่งก่อการผ้ออย่างสุดฝัน
มรสุมท่อมโถมเสียงโครมครืน	พลุ่งพล่านกวาดคลื่นทุกสิ่งปล้น
เรือน้อยลอยกลางทะเลเล็ก	ต้านคลื่นก้องกึก... เหมือนความฝัน
คืนนี้มีดฝนหม่นพรายจันทร์	มีแต่ความป่วนปั่นนํ้าหวั่นใจ
กระโดงเรือหักปลัดนํ้าซัดลิ่ว	คลื่นกวาดหลุดปลิวชิงหวาดไหว
เอียงเรือเอนตะแคงดั่งเปลไกว	พลิกโพล่คนพรากแตกจากเรือ
เสียงโอดโอยโหยหาขี้ไตคลื่นเค็ง	ซากเรือแตกกระเจิงไม่หลงเหลือ
เพลงทะเลหนักล่อมเสียงตรงเคเรือ	บทเพลงโฉบฉีกเนื้อชาวประมง
รุ่งสว่างไว้เรือประมงเทียบ	หาดทรายสงบเงียบนํ้าลุ่มหลง
หลายดวงดาหวาดหวั่น... จันง	โยหนอเรือประมงไม่กลับมา
หรือลูกน้อยต้องพรากกำพร้าพ่อ	เมียหรือต้องทนรอจนคลั่งบ้า
หรือจักต้องรอคอยกาลเวลา	กล่อมบทเพลงคลั่งบ้า... อีกสักครึ่ง

สรุปปัญหาเรื่องการประกอบอาชีพ จะเห็นว่าปัญหาเรื่องการประกอบอาชีพเป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของชาวชนบทภาคใต้อย่างมาก เช่น การเปลี่ยนอาชีพ การถูกไล่ที่ทำกิน การเป็นหนี้สิน รายได้ไม่พอกับรายจ่าย การแก่งแย่งกันประกอบอาชีพ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดภัยอันตรายจนบางครั้งถึงเสียชีวิต ซึ่งผลกระทบเหล่านี้อาจเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาอื่น ๆ

3. ปัญหาเรื่องการเอาวัดเอาเปรียบ

ปัญหาการเอาวัดเอาเปรียบ นับเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับชาวชนบทภาคใต้ที่ต้องต่อสู้กับบรรดาบุคคลที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนร่วม ด้วยการสร้างความเดือดร้อนเอาวัดเอาเปรียบชาวชนบทที่อยู่ห่างไกลความเจริญด้วยวิธีการต่าง ๆ บทหรือกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

3.1 แรงงานสร้างชีวิต ของ ผู้ชายแรง สงขลา

(2522 : 8) เสนอปัญหาการเอาวัดเอาเปรียบของบรรดานายทุนที่กดค่าแรงจนผู้ใช้แรงงานทั่วไปหันมารวมตัวกันเพื่อต่อต้านผู้จ้างงานหรือนายทุน

วันนี้มีสองมือ	พรุ่งนี้หรือมือเป็นพัน
ข้าศึกมีอนันต์	จงผลาญมันให้บรรลัย
มันอยู่บนหัวใคร	จงผลักไล่ให้แค้น
เราสู้เพื่อยูงกิน	สู้ให้สิ้นอย่าผินกาย
มันดูดและมันเกาะ	ที่ที่เหมาะสมมันจะตาย
เล่ห์เหลี่ยมมีมากมาย	หลงลืมกายคงได้ตรม
วันนี้มันเกิดแล้ว	เพื่อนจงแผ้วให้หมดทาง
มันเกิดเพื่ออำพราง	เกิดเพื่อสร้างทุกซ์แห่งชน
มันกินบนหัวคน	เพื่อนจะทนอยู่ได้ถา
ร่วมสู้เพื่อกู้ชื่อ	เพื่อนเราคือกรรมมาชน

3.2 ผ่านไปทางภาคใต้ ปี 2523 ของ พนม นันทพฤษ์
(2523 : 28 - 29) เสนอปัญหาการเอารัดเอาเปรียบของนายทุนเจ้าของที่ดิน
ที่คอยเก็บค่าเช่ามาจากชาวนาด้วยราคาแพง บ้างคอกษัตริย์ซื้อที่นาจนชาวนาไม่มี
นาจะทำ

คนนามีนาอยู่ใต้	ไว้ทุ่งไว้ไร่ไว้ทำ
ไว้ชานไว้ค่าน้ำพา	มีเพียงเข้าตาพร้าพราย
พรายพร้าน้ำเหนือเรือแดด	ลามแดดไหม้เผาท่าหมาย
หลังเหนือจนแห้งแรงกาย	เจ้านายที่ดิน-กินไป
กินนาจนแห้งชาตวัน	ทั้งกินทั้งเขียดเลือดไหล
จักทนถูกถือ-เพื่อใคร	ผลใครเล่าก่อต่อกรรม

3.3 ภาคใต้ ของ ฉาวร บุญวัฒน์ (2523 : 39)
เสนอปัญหาการเอารัดเอาเปรียบของบรรดาข้าราชการฝ่ายปกครอง ที่ร่วมมือกับ
พ่อค่านายทุนทางภาคใต้ ใช้อภิสิทธิ์กตขี้ต้มเหง เอารัดเอาเปรียบ ฉ้อฉลราษฎร
และยังเลี้ยงโจรไว้ใช้ในกิจการส่วนตัวอีกด้วย

ชนชั้นปกครองคะนองฤทธิ์	มากมืออภิสิทธิ์ทุกหน
กตขี้ต้มคนจน	รังแกกันล้นพันไป
ร่วมมือพ่อค้าอิทธิพล	ฉ้อฉลฉาวชื่อมือใหญ่
เลี้ยงโจรเอาไว้ใช้ใน	กิจค้ากำไรส่วนตัว
ชิงค่าพ่อค้าควาทรัพย์	ปล้นสะดมขุขยับไปทั่ว
บ่อนช่องของเถื่อนเถื่อนนี้	เป็นเสียเจ้าสัวเร็ววัน
ส่งเป็นเครื่องเช่นสิ่งเวร	เจ้านายตัวเดี่ยอนั้น
กอบโกยโกงกินเป็นชั้น	ร่วมมือรุมฟันประชากร

ฝ่ายข้างนายทุนน้อยใหญ่	เสพสำกำไรไหวว่อน
ซูดรีดไปทั่วดินดอน	ราษฎร์ร้อนก็วันแค้นค่า
ยิ่งถูกชิงด่าอำมหิต	ยิ่งทากรุณจิตราษฎร์กระหน่ำ
มันช่างเอาเปรียบเฉียบท่า	ราษฎร์มีแต่น้ำตาริน

3.4 นก หนู ปูนา พอม่าได้ ของ สมใจ สมคิด

(2524 : 62) เสนอปัญหาการเอาวัดเอาเปรียบในการกดราคาและการฉ้อโกงของบรรดาพ่อค้าและเรือกค้าเขานาดีวศดอกเบ๊ยที่สูงจากชาวนาชาวกจน

ค่าเช่าค่าดอกเบ๊ยเสียมมา	กำหนดราคาเป็นต่อ
ของดวงตาซึ่งเครื่องฉ้อ	ชาวนาถูกซื้อถูกฉ้อโกง
ชาวนาเหอ	ทำนาแต่ไก่อ้โหมโรง
ก้มเงยหลังคดโค้ง	ยังถูกกวมถูกโกงร่ำไป
ทำงานเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า	ได้ข้าวมาไม่พออย่าได้
นก หนู ปูนา พอม่าได้	แต่ถ้าใจร้ายทำอย่าง...เหอไหว

3.5 นิราศไต้ร่มเย็น ของ ถาวร บุญวัฒน์ (2525 :

56 - 57) เสนอปัญหาการเอาวัดเอาเปรียบของพ่อค่านายทุน ที่กดโกงและกดราคาสินค้าของชาวชนบท

ความยากจนยังครอบทุกขอบเขต	การค้าขายอาเพศจะมีไหน
พริกฟักแพงแดงกว่าสินค้าไทย	ราคาไม่งอกเงยเลขสิ๊กน้อย
แต่สินค้าพ่อค้าล้นหน้าเลือด	มันเจียนเขียดเลือดกระเซ็นลงเป็นฝอย
ทั้งของซื้อของขายใช้ส่าออส	พ่อค้าคอสตั้งราคาประสามัน
ธุรกิจประชาชนนั้นจนกรอบ	ไม่รู้รอบเช่นเชิงกระเจิงขวัญ
ทั้งตาซึ่งตาไซกว่าไรมัน	ชาวบ้านนั้นเลือดแห้งทุกแห่งไป

3.6 ค่ามะลิ้ง, คนตั้งเก ของ บุณรอด ตั้งเกบ่ารุง

(2525 : 56) เสนอปัญหาการเอาวัดเอาเปรียบของนายทุนเจ้าของเรือประมง ที่กดขี่ค่าแรงพวกรับจ้างหรือพวกตั้งเก โดยการใช้งานหนัก อีกทั้งยังต้องเสี่ยง ภัยอันตรายต่าง ๆ กลางทะเลลึกอีก แต่ค่าจ้างกลับไม่คุ้มค่าแรง

ตัวค่าหน้าคล้ากร้าน, ผมแดงกรอบ	เหน้อยหอบขึ้นปลาอยู่คลลาคล้า
ส่วนแบ่งที่ได้ไม่เป็นธรรม	ค่าแรงต่ำจ่าทคนคนตั้งเกฯ

ฯลฯ

ครบสิบวันมุ่งหน้าเข้าหาฝั่ง	กับความหวังที่วาดว่าจะแจ่มใส
เหยียบแผ่นดินอีกครั้งอย่างมั่นใจ	เมื่อวันใหม่ยังมีชีวิตขึ้น
คือเรื่องราวอันร้ายรวดเจ็บปวดปร่า	คนอวนลากมากหน้าผู้ชมขึ้น
เพราะซากจนทนระก่าอย่างกล้ากลืน	แม้ค่าจ้างไม่แจ่มขึ้นต้องฝันท่า
ก่อนกลืนปลาแต่ละค่าจจจ่าจ	ลิ้นเลือดหยดของคนยาก อันมากล้า
ได้คลุกเคล้ากับควปลาที่พร่าย่า	ปลาทุกค่าที่ชาวช่าวมีควคน

3.7 คือเส้นทางต่อสู้ที่ยาวไกล ของ อนุช พึ่งธรรม

(2532 : 15) เสนอปัญหาการเอาวัดเอาเปรียบของนายทุนเจ้าของเรือประมง ที่กดขี่ค่าแรงและขูดรีดลูกจ้างด้วยวิธีการต่าง ๆ

การช่วยเหลือเจอจนไม่เคยคิด	รู้ว่าผลผลิตทั้งหลายสิ้น
ถูกกดขี่ขูดรีดเป็นอาจิม	ราคาที่ได้ประทังชีวิตแทบไม่พอ
มันหนักแน่นหนักนี้ตั้งหลายหัก	เจ็บปวดนักหักได้แม้ร้องขอ
ค่าน้ำมันค่าอวนไม่เคยขอ	ค่าเรือซ่อมช่อก็ของมัน
คนประมงทำงานจนกร้านแดด	มีทุกข์ร้อยแปดมันสุขสันต์
ลงทะเลฝ่าคลื่นทุกคืนวัน	เพียงเพื่อมันเสพสุขทุกนาที

ฯลฯ

จะได้ล้มการกดขี่ที่ปรากฏ
ล้มชีวิตชาวประมงที่ผ่านมา

มองเห็นความสวยสดทุกย่านท่า
ซึ่งถูกกดขี่บีทาทอยู่ทั่วไทย

3.8 เดือนร่ำ ของ บัวเพื่อน ท่งชนบท (2525 : 57)

เสนอปัญหาการเอารัดเอาเปรียบค่าแรงของนายทุนที่กดค่าแรงผู้รับจ้างกรีดยาง
อย่างไม่เป็นธรรม

มีดกรีดยางหักค้ำกับรอยกรีด	ถั่วขรองผิดจาวีตโองการสวรรค์
ราคากับแรงงานไม่รับกัน	ตะกุงเหล็กคั่นดินลงกองดิน
ความไฝฝืนจึงแตกออกเป็นเสียง	จาวริกเพียงผองแผลจากคมหิน
ทั้งร้องรอยโหมเหงื่อให้หลังริน	กับเพลงพ่ายโบบินในแนวตา
หากเจ้าปวดรวดร้าวจนเดินจาก	กลับสู่ยุคตกยากแสวงหา
ความหวังเรื่องแรงงานกับราคา	ก็คงต้องคอยฟ้าประทานพร

สรุปปัญหาการเอารัดเอาเปรียบ จะเห็นว่าปัญหาการเอารัดเอาเปรียบ
เป็นปัญหาที่บรรดาพ่อค่านายทุนและข้าราชการส่วนหนึ่งใช้อิทธิพลกดขี่ข่มเหงเอารัด
เอาเปรียบประชาชน ส่วนใหญ่ที่เป็นชาวชนบท ได้แก่ การกดค่าแรง กดราคา
สินค้า เรี่ยกค่าเช่าที่นาด้วยดอกเบี้ยที่สูง และด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์
ของตนเองเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ชาวชนบทต้องเสียเปรียบทุกทาง

4. ปัญหาด้านผลผลิตและราคาสินค้า

ปัญหาด้านผลผลิตและราคาสินค้า ที่มีผลกระทบต่อชาวชนบท
ภาคใต้ เกิดจากผลผลิตของชาวชนบทราคาตกต่ำ แต่ชาวชนบทซื้อมาบริโภคราคา
สูง และเกิดจากภัยธรรมชาติที่ทำให้ผลผลิตเสียหาย บทร้อยกรองที่สะท้อนปัญหา
ดังกล่าว ได้แก่

4.1 ความจริงที่เป็นไป ของ กนกพงศ์ สงสมพันธุ์
(2524 : 48) เสนอปัญหาด้านผลผลิตและราคาสินค้า ว่าเรื่องราคาข้าวและ
ยางพาราราคาตกต่ำ รัฐบาลควรประกันราคาให้ และควรควบคุมราคาสินค้า
บริโภคอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชาวชนบท

จากปีของชาวนาเมื่อหน้าโน้น	พวกเราโดนหลอกมาถึงหน้านี้
จากท่านเกรียง* เพียงแจกสื่อใส่ฟรี	มาบัดนี้ท่านเปรม* เร่งประกัน
ประกันราคาข้าวข้าวฉาวโฉ่	ชาวนาร้องไอ้โฮเด็ดครีบท่าน
เอาเข้าจริงขายไม่ได้ที่ประกัน	ทุกทุกวันนี้มันก็เหมือนที่เป็นไป
ค่ารถเมลที่ขึ้นนั้นเพราะมันแพง	ที่วทุกแห่งข้าวของแพงหมดใช้ไหม
พ่อเปรมจ่ายยางพารานั้นทำไม	มันจึงได้ลดลงทุกวี่วัน
จากกิโลหนึ่งเกือบจะยี่สิบ	เดี๋ยวนี้เหลือเพียงสิบแล้วครับท่าน
หรือท่านว่าคนกรีดยางไม่สำคัญ	ไม่เหมือนกันกับเก้าอี้ที่แสนแพง
ก็พวกรัฐมนตรีนี่แหละหนูน	ทำให้คุณนิยมเข้าข่มเหง
รังแกชาวประมงไม่กลัวเกรง	นายทุนเร่งชูดรีดอยู่ทุกวัน

4.2 หมายเหตุ ร.พ.ท. ของ ประพนธ์ เรืองณรงค์
(2529 : 62 - 63) เสนอปัญหาด้านผลผลิตและราคาสินค้า ว่าสินค้าของ
ชาวบ้านราคาตกต่ำ แต่ผลผลิตอื่น ๆ ที่ชาวบ้านซื้อมาบริโภคราคากลับสูง

แท่งสังสีชโยขาดทุนเล่าคุณหัว	เงินคงริ้วเป็นกระสอบรูรอบข้าง
หนอยจะพึง ส.ส.ก็อ้างว่าง	ข้างรวมหัวกันอ้างขึ้นราคา

* ท่านเกรียง หมายถึง พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี

* ท่านเปรม หมายถึง พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี

รถไฟเพิ่งเพิ่งมาพบนายฯฯ
 ยางก็ต่ำของกินแพงอนิจจา

คงเห็นอกคนจนคนเสดสา
 ลูกสะตอแพงเป็นบ้านามื้อน

4.3 ไก่เถื่อน ของ กิ่งแก้ว เกาะสมุข (2523 : 45)

เสนอปัญหาผลผลิตและราคาสินค้า ว่ายางพาราราคาตกต่ำ ผู้รับจ้างกรีดยางได้รับ
 ค่าจ้างไม่เป็นธรรม และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย

ชาวสวนเหอ

พวกเราล้วนถูกเหยียดหยัน

ว่าโง่งมมานานาสารพัน

เขาฉ้อโกงพวกเราทุกวันคืน

น้ำมันสินค้าพากันแพง

ชาวสวนชาวหมดเรี่ยวแรงสุดชั้นขึ้น

ยางแผ่นราคาต่ำเข้าลูกรบิน

ถูกหยิบยื่นค่าคุ้มครองชู้ก้องมา

แบ่งให้เจ้าของสวนไปส่วนหนึ่ง

ที่เหลือจึงต้องถูกปันกันอีกหนา

ยางไหลเอื้อยเหมือนร้องว่าทนน้ำตา ที่ซื้เข้าถูกโกงกินสิ้นเรี่ยวแรง

4.4 หมดกำลั้งใจ ของ สมใจ สมคิด (2531 : 12)

เสนอปัญหาผลผลิตและราคาสินค้าประเภทมะพร้าว ซึ่งเป็นผลผลิตทางเศรษฐกิจ
 ชนิดหนึ่งที่เป็นปัญหาเพราะราคาตกต่ำ แต่สินค้าอย่างอื่นกลับยิ่งแพงขึ้นเรื่อย ๆ

เมื่อยังเด็กฉันรอดคอยแม่เปี้ยกฝน

คอยเก็บหามะพร้าวหล่นมีลิ้มหลง

เมื่อราคามะพร้าวไม่มั่นคง

ฉันก็ยิ่งงุนงงในหนทาง

เอามะพร้าวไปแลกใช้ก็ไม่ได้

ผลแห่งความยากไร้ตกผู้สร้าง

ราคาสินค้าอื่นยิ่งขึ้นทาง

ฉันจะถางเก็บมะพร้าวเล่าทำไม

ฝนใกล้ตกนกก็ร้องกลับรวงรัง

ฉันจะนั่งตากฝนหาควรวไม่

กลับไปบ้านหุงข้าวปลาดีกว่าไป

เดี๋ยวป่วยไข้ได้ไม่คุ้มกับค่าฮา

4.5 นึกคิดเมื่อกรีดขาง ของ ประพนธ์ เรืองณรงค์

(2529 : 124 - 125) เสนอปัญหาผลผลิตและราคาสินค้าประเภทขางพาราที่ส่งเป็นสินค้าออกประเภทวัตถุดิบ แต่ย้อนกลับมาเป็นสินค้าขายคนไทย ในลักษณะผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จรูปราคาแพง

เลือดเนื้อฉันนั้นเขาเอาไปขาย	เงินได้หลายหมายนับกลับไม่เหงา
ดูเลี้ยงเหล่าทหารพินันไม่บรรเทา	โถอกเราไว้คิดสักนิดฤา
เงินล้านล้านได้มาบำรุงรัฐ	สารพัดจากฉันบ้างสมอ้างหรือ
คนต่างชาติผลิตฉันสรรค์ฝีมือ	หลากหลายชื่อเครื่องใช้ย้อนขายไทย
ก็ฉันรักคนไทยเชิญไทยใช้	โยมาให้ต่างดาวเป็นเจ้าของใหม่
แล้วกลับเป็นลูกจ้างช่างกระไร	ฉันเข้าใจถึงเป็น... เช่นสวนยาง

4.6 ปีโรงน้ำแดง : ปักข์ใต้มหาวิปโยค 2531 ตอน 14

รอวันฟื้นบ้านนาสารอีกนานวัน ของ รัตนชาติ ก้าวพรหม (2531 : 82 - 84) เสนอปัญหาผลผลิตและราคาสินค้า ว่าผลผลิตของชาวบ้าน เช่น เงานะโรง เรียง ซึ่งเป็นผลผลิตทางเศรษฐกิจของชาวสวน ต้องล้มสลายเพราะก่อนช่วงที่ถูกน้ำพัดพา มาทับถมพร้อมกับดิน

"เงานะโรง เรียง" ประทับตรา "บ้านนาสาร" ว่าเป็นงานเป็นผลคนสร้างสรรค์
ด้วยใจแกร่งมือกล้าฝ่าฟัน

พลิกแผ่นดินผลัดถิ่นจนอุดม

ฯลฯ

ส่วนร่วมรุ่นขึ้นชีวิม์ชีวิต

"เงานะอร่อฮ" วลีตั้งกองกังวาน

พอ "เหมืองทวด" น้ำถล่มลุ่มทลาย

"คลองฉวาง" แดกล้ำกระหน้าตี

เศรษฐกิจพร้อมพริกเป็นหลักฐาน
จากนาสารหนุนเนื่องเมืองคนดี
ทั้งซุงทรายเป็นคลื่นคลั่งพังชั้
บ้านนาสารก็ปนปึกทุกที่ไป

ฯลฯ

บ้านนาสารเป็นนาทรายไว้ข้าวสาร   เงาะหวานโคนล้มลงชมขึ้น
ข้าวลูกข้าวหลานรอวันคืน   รอวันฟื้นบ้านนาสารอีกนานวันฯ

4.7 เศรษฐีกาแฟ ของ ไพบูลย์ พันธุ์เมือง (2530 :

88) เสนอปัญหาผลผลิตและราคาสินค้าของชาวนาชาวสวนที่อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
ว่าเมื่อชาวนากำนาไม้ได้ผล ก็หันไปปลูกกาแฟแทน แต่ก็เกิดฝนแล้งทำให้สวนกาแฟ
เสียหาย

ชาวสวีปีที่แล้วรวยเป็นล้าน	ต่างเบิกบานสดใสไปทั่วหน้า
ปลูกกาแฟขายดีมีราคา	แต่ชาวนาปลูกข้าวยิ่งเศร้าใจ
เลิกทำนาสาบานสอนหลานลูก	ขายที่นาถูกถูกหาที่ใหม่
ปลูกกาแฟกับเขาบ้างช่างปะไร	คงรวยใหญ่กันละนะคราวนี้
สวนกาแฟแล้งลิ่วเป็นทิวแถว	ทุกเขตแนวเอาใจใส่เต็มที
ทั้งปุ๋ยยามิได้เว้นเป็นปีปี	เงินที่มีท่วมถมจมลงดิน
ฝนไม่มาหน้าแล้งหญ้าแห้งกรอบ	มีคนลอบจุดไฟช่างใจหิน
น้ำไม่มีรดกาแฟมีแต่ดิน	ต้นกาแฟตายสิ้นเหลือแต่ตอ
สวนกาแฟมีแต่หญ้าคาสูง	ทั้งปีาลงสิ้นหวังนั่งเหี่ยวท้อ
ชุดหญ้าคาปลูกเพื่อกมันนับวันรอ	ใครมาขอซื้อไร่ชาयทันที

4.8 เจ็ดที ของ คมเลนส์ (2532 : 31) เสนอปัญหา

ผลผลิตและราคาสินค้าของชาวสวน เมื่อชาวสวนกาแฟประสบภัยจากลมพายุ
ทำให้ผลผลิตเสียหาย

ล้มมาแต่แหลมตะลุมพุก	ยังลุกขึ้นสู้ไม่หยุดนิ่ง
จุงลุกเมื่อยจากปากพยิง	ทั้งถิ่นฐานพามาชุมพร

ลงหลักปักแหล่งแรงทุ่ม	ถากสุ่มทุ่มทุ่มไม้หายไปกับอน
พันธุ์กาแฝปลูกไล่ไปทุกตอน	หนาวร้อนนอนท่าอนาคต
ราคาขึ้นลงขึ้นลงได้	มีขาดทุนมีกำไรมีอึด
สิบปีสิบปีทุกยี่ที่ทศ	นึกไว้ว่าจะหมดไปแล้ว
โครมเด็ชวคมาจากฟ้ากว้าง	คลื่นเด็ชวทะเลล้างลุ่มเป็นแถว
ไม้เลื้อยเด็ชวราบตลอดแนว	น้ำตาดกแววอยู่วาบพื้น

สรุป ปัญหาผลผลิตและราคาสินค้า จะเห็นว่า ผลผลิตและราคาสินค้าที่เป็นของชาวชนบท เช่น ข้าว ยางพารา มะพร้าว เงาะ และกาแฟ ได้รับผลกระทบจากการที่ผูกพ่อค้ากดราคา ราคาตกต่ำซึ่งรัฐบาลไม่สามารถประกันราคาให้ได้ รายได้ของชาวชนบทจึงไม่คุ้มกับค่าแรง ส่วนสินค้าประเภทอื่น ๆ ที่เข้ามาบริโภคราคากลับแพง และภัยจากธรรมชาติทำให้ผลผลิตเสียหายอย่างหนัก

5. ปัญหาการว่างงานและการละทิ้งอาชีพเดิม

การว่างงานย่อมไม่เป็นที่พึงปรารถนาของสังคม เพราะการว่างงานทำให้เกิดการละทิ้งอาชีพเดิมจนส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งรัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหานี้ได้ บทหรือกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

5.1 หะแซ...ชาวบ้านรูสะมิแล ของ

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2529 : 60 - 61) เสนอปัญหาการว่างงานของหะแซในฐานะตัวแทนของชาวมุสลิมจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีอาชีพทำงานก่อสร้าง

หะแซสาวเท้าล่อง	ประตู
มหาวิทยาลัย...ดู	รับร้อน
กำลังช่างอึกขู	เสาใหญ่ แบกเออ
สมร่างกรรมกรป้อน	พละสร้างอาคาร

ไม่นานตึกใหม่สร้าง	เสร็จสรรพ
รูสมินแลเจิดฉิน	ช่วยสร้าง
หะแซ่เพ่งพิศพลัน	ใจห่วง
งานหมดหมดค่าจ้าง	ปากหน้าหาใคร

5.2 บทเพลงถึงอาแป ของ ประพนธ์ เรืองณรงค์
(2529 : 54 - 55) เสนอปัญหาการว่างงานของหนุ่มชาวมุสลิม ที่ละทิ้งอาชีพ
เดิมไปหางานทำต่างประเทศ

กำปงหมู่บ้านเรา	ดูชบเซ่าเหงาหัวใจ
อาแปจากพี่ไป	ไปมาเลย์ชขายแรงงาน
ทั้งเมาะ, อาเนาะน้อย	ตั้งตาคอยคอยเรียกขาน
คดข้าวไม่เต็มจาน	คลุกบุดูสู้กลิ่นกิน
ทั้งเรือกอและไว้	ให้เรือเฝ้าหาดทรายถวิล
เคยร้องท่องวาริน	สินในน้ำ... ข้าใจกาชฯ

5.3 ริมแม่น้ำตานี ของ เจตนา อ๋ามร (2531 : 27)
เสนอปัญหาการว่างงานของหนุ่มชาวมุสลิม ที่เบื่ออาชีพเดิมเพราะรายได้ไม่แน่นอน
จึงละทิ้งไปหางานทำอย่างอื่นที่เห็นว่ามีรายได้ดีกว่า

ริมแม่น้ำตานีที่ล้นฝั่ง	ตาเผ่านั่งจับเรือพายสายน้ำไหล
ลงเบ็ดราวเรือริมน้ำปริ่มใน	ล่าคลองใหญ่ดูจสายไซชาวประชาฯ
	ฯลฯ
สายลมลูบจูบผิวน้ำเป็นระลอก	"อาหมัด" ออกหางานต่างท้องถิ่น
เพื่อนชักชวนเข้ามาเลย์เหชีวิน	ทั้งตาเผ่าอยู่คนดินริมชายคลอง

มันว่า เบื่อกรีดขาง เบื่อสร้างหนี้
ตามเพื่อนไปขายค้าหาเงินทอง

เบื่อดานี้น้ำชุ่มชื้นจนหม่นหมอง
แอบชนของหนีภาษีที่ฝั่งไทยฯ

5.4 กลับบ้านนา ของ บุญชัย ต้นสกุล (2526 : 57)

เสนอปัญหาการว่างงานของสาวชาวชนบท ที่เคยละทิ้งบ้านเรือนออกไปทำงานในเมืองหลวง

สปรอยยิ้มพิมพ์ใจในวันหวาน
ล่าตาปี่ยังรินไหลไม่เปลี่ยนแปร
ดีใจที่หนีหน้าฟ้าเมืองหลวง
ทะเลกามหลามไหลเสพย์ไม่พอ
มาสัมผัสสออากาศสุดสะอาดทุก
ฟังคลื่นลมพรมสำเนียงเสียงดนตรี
แสงแดดอ่อนฟ้าครามในยามเช้า
ฟ้าบ้านนอกเหมือนอยู่ในใต้ใบบุญ

คราวกลับบ้านเขื่อนดินแผ่นดินแม่
ทิ้งพ่อแม่เฒ่ายังเฝ้ารอ
พ้นจากห้วงพิชภัยใจเหี่ยวท้อ
ทนลอยคอกรรมานานหลายปี
รักษาแผลคราวหนึ่งซึ่งป็นปี
ดอกไม้คเล็กสืบงามความละมุน
สุขใจเท่าได้พบความอบอุ่น
ไม่ว่าวันไม่เหวว่าเหมือนนาค

ฯลฯ

หญิงบางกอกหรือจะสู้หญิงหมู่บ้าน
งานจะหนักแม้จะเหนื่อยทำเรื่อยไป
สปรอยยิ้มพิมพ์ใจในวันหวาน
ลาก่อนทางสายเก่า "เจ้าพระยา"

มือจะกร้านด้วยกอบกิจเป็นนิสัย
ซึ่งใครใครยกช่องเจ้าสาวชานา
คิดถึงบ้านเพื่อนถิ่นถวิลหา
เพื่อรักษาแผลซ้ำ "ล่าตาปี่"

5.5 เรื่องราวแห่งชานา ของ รัญ ระโนด (2530 :

64 - 65) เสนอปัญหาการว่างงานของหนุ่มสาวชาวชนบท ที่ทิ้งบ้านเรือนออกไปหางานทำในเมืองหลวง แต่ก็ต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย

แดดสายสาดส่องสะท้อนแสง	ริ้วร้อนเริ่มแรงสาดส่องถึง
ป้าสร้อยหงอชเหงาเฝ้ารำพึง	นั่งคำนึงบนคันทนาหน้าหม่นมัว
ห้าปีแล้วเจ้าสายหาชจากบ้าน	บอกจะไปหางานแล้วหายหัว
ก็กรุงเทพฯเมืองฟ้าออกนากลับ	เด็กเลี้ยงวัวช่างเจ้าฤาเข้าใจ
เจ้าทั้งพ่อแม่ที่แก่เฒ่า	ให้อยู่เหี้ยแล้วแรมร้างไปข้างไหน
เมื่อฝนหลังสิ่งฟ้าคราครั่งใจ	แม่หมองไหม้มีดมนพันประมาณ

ฯลฯ

แต่ปีนี้ไม่มีเจ้าแม่เสวีสร้อย	เหลือเพียงรอยความขมขื่นสุดกลืนกล้ำ
พ่อของเจ้ามาตาชจากเพราะตราครุฑ	แม่จึงคุ้มไถด่าเพียงเดียวดาย
แม่ไม่โทษโกรธเคืองเรื่องลูกทั้ง	ด้วยเข้าใจในความจริงสิ้นทั้งหลาย
เมื่อหนุ่มสาวไม่อาจเลี้ยงทนเลี้ยงควาย	ทางสุดท้ายคือทิ้งทุ่งมุ่งหางาน
ขามสายันห์ตะวันลาบลิบหล้าลิบ	ฝูงนกกาคืนกลับสู่ถิ่นฐาน
แต่หนุ่มสาวชานนระอาอาณ	ยังชมชานตะเกียกตะกายอยู่ในเมือง
คือความจริงแห่งวิฎจักรระจิหริด	คือภาพแห่งชีวิตผู้ขีดเหลือง
เหนือแผ่นดินที่คุยฟุ้งว่ารุ่งเรือง	ยังมีเรื่องให้ปวดร้าวอีกยาวนาน

5.6 บ้านนอก ของ กร ศิริวิวัฒน์ (2532 : 93) เสนอปัญหาการว่างงานของบรรดาหนุ่มสาวบ้านนอกที่เบื่ออาชีพเดิม จึงออกไปหางานทำในเมืองหลวง จนก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมามากมาย อันเนื่องจากคนล้นงาน ทั้ง ๆ ที่บ้านเดิมนั้นงานมีให้ทำพอที่จะกินอยู่ไปได้ไม่อดตาย

เนื้อสาวยังหอมที่ขอบบ่อ	หนุ่มหนุ่มยังรอเดินตามหลัง
แม่เฒ่ายังดำด้วยเสียงดัง	อบรมสอนสั่งประสพการณ์
ลีลาพริ้วจอบที่จวกจ้วง	ยังหวังหนักอยู่สู่ประสาน
แก่ระเคี้ยวในมือยังมีงาน	เม็ดข้าวในงานยังพอมี

ฯลฯ

คืนวันผันเปลี่ยนที่บ้านนอก   หนุ่มสาวเริ่มออกสู่เมืองใหญ่
พ่อเล่าเรื่องอย่างหวังไซ   ผิดหวังเมื่อใดให้คืนบาง

สรุป ปัญหาการว่างงานและการละทิ้งอาชีพเดิม จะเห็นว่า ปัญหาการว่างงานส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากบรรดาหนุ่มสาวเพื่อชีวิตจำเจในหมู่บ้าน เพื่อทำนาทำสวน เพื่อการทำมาหากินที่ฝืดเคือง รายได้ไม่พอเลี้ยงครอบครัว และยังเป็นหนี้สิน จึงต้องทิ้งอาชีพเดิมไปหางานทำใหม่ในเมืองหลวงหรือต่างประเทศ จนเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอย่างมากมาย

6. ปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน

ปัญหาที่ดินทำกิน ที่ชาวชนบทภาคใต้กำลังประสบอยู่ขณะนี้ มีอยู่หลายเรื่องด้วยกัน บทร้อยกรองที่สะท้อนปัญหาเหล่านี้ ได้แก่

6.1 นกเขี้ยว ของ รัตนาดา แก้วพรหม (2523 : 10) เสนอปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน ที่ชาวนาต้องเช่านาทำกิน แต่มีรายได้น้อยเพียงพอกับรายจ่าย จึงก่อให้เกิดหนี้สิน

น้ำตาเหอ	น้ำตานกเขี้ยว
ทิ้งจอบวางเคียว	ใจหู่เหี้ยวแห้ง
ถูกยึดที่ดิน	หมดสิ้นเร็วแรง
ใจหู่เหี้ยวแห้ง	ดอกเบ็ยมันแพงจริงเหอ
ดอกเบ็ยเหอ	ดอกเบ็ยเงินกู
นกเขี้ยวไม้คู้	เสี้ยวรู้เจ้านาย
เพิ่มดอกทบตัน	เหมือนปล้นให้ชาย
เสี้ยวรู้เจ้านาย	นาไร่ถูกยึดไป เหอ...

นาไว้เหอ
 เขาคิดเอาสั้น
 เมื่ออยากทำต่อ
 แผ่นดินของเรา
 นกเขี้ยวเหอ
 ยกขึ้นแต่เช้า
 ทุกข์ท้อวันทศ
 รับใช้เจ้านาย

เคยได้ทำกิน
 แผ่นดินของเรา
 งอนง้อขอเช่า
 นกเขี้ยวไม่เข้าใจ เหอ...
 นกเขี้ยวเปลี่ยนเศร้า
 รับใช้เจ้านาย
 ถูกกดขี่ขาย
 หวังถ่ายนาคืน เหอ...

6.2 ความเปลี่ยนแปลงแห่งท้องทุ่ง ของ บุญชัย ต้นสกุล
 (2525 : 57) เสนอปัญหาเรื่องที่ดินทำกินที่ทุ่งนาต้องเปลี่ยนแปลงไปเป็นตึก
 โรงงานและศูนย์การค้า

แล้วเมืองใหญ่ก็คุกคามลุกลามถิ่น
 ฟ้าสิ้นแสงสีทองผ่องอำไพ
 ไม่มีข้าวชูช่อให้รอเกี่ยว
 ไร่ไร่ไม่ดอกออกช่อล่อตา
 แล้วมีย่านการค้าขึ้นมาใหม่
 มีโรงงานแทนโรงนามาเรียงราย
 แม้กลางคืน-กลางวันมันไม่ต่าง
 ข้าวในยุ้งเคยประทังได้ทั้งปี
 มองดูภาพรอบข้างอย่างวิตก
 เอื่อมมือคว้าน้ำขึ้นชมไอ้คมเคี้ยว

เสียงนกเคยได้ยินหายไปไหน
 ด้วยตึกใหญ่บดบังไล่หลังมา
 ลื่นควายเกี่ยวลากไถในบ้านป่า
 มีเพียงเสียงรถรามาวุ่นวาย
 ตึกสูงใหญ่ระฟ้าหน้าใจหาย
 ทั้งหญิงชายคู่แปลกไปไม่เคยมี
 ไฟสว่างพร่างไสวให้แสงสี
 คนเมืองนี้ผลาญกินแค่วันเดียว
 ในหัวอกสับสนจนแปลบเสี้ยว
 กูจะเกี่ยวหากอีกก้าวใครเข้ามา

6.3 รำพึงถึงพ่อ ของ 'รุณ ระโนด (2530 : 17 - 19) เสนอปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน เมื่อเจ้าของที่ดินถูกนายทุนอภิมหาทุนบังคับขู่เข็ญ และฆ่า เพื่อแย่งชิงที่ดิน

ด้วยซากจนจึงบากหน้ามาถึงนี้	เพราะยังมีความใฝ่ฝันถึงวันหน้า
พลิกแผ่นดินถิ่นกันดารอยู่บ้านนา	ตามประสาเศษซากผู้ยากจน
วินราดหยาดเหงื่อเพื่อเสกสร้าง	สู้ไถถางตรากตรำกว่าแดดฝน
เพื่อปากท้องหิวกระหายของหลายคน	ได้รอดพ้นความปวดร้าวมีข้าวกินฯ
แต่คนบาปจากระบบสังคมบ้า	กลับล้อมฆ่าอย่างชั่วโหดและโหดหิน
เพียงหวังเป็นเจ้าของครองที่ดิน	ที่ซึ่งพ่ออยู่กับแรงกาย

ฯลฯ

ก่อนตะวันจะลับไม้ในวันนั้น	เสียงปืนลั่นแผดก้องริมร่องสวน
ร่างซราสิ้นเทาดิ้นเข้าดวล	ถูกสาดสวนด้วยกระสุนแผลพรุนกาย
ผวร่าวกางแผ่ลงฝังพาย	กระสุนบาประเบิดเข้าคะมำหงาย
วิญญาณพ่อฮับเขินเกินบรรยาย	พ่อมาตายอย่างอนาถออกจากตา

ฯลฯ

มือกฎหมายหาหยดหมดความหมาย	เงินตราคือเจ้านายมีอำนาจรพณ์
คดีพ่อพ่ายแพ้กับเงินพัน	และที่ดินแปลงนั้นเปลี่ยนคนครอง

6.4 ผืนดินสุดท้าย ของ บุญชัย ต้นสกุล (2532 : 91) เสนอปัญหาเรื่องที่ดินทำกินของหญิงชรา ที่เป็นสวนมะพร้าวชายทะเล ถูกนายทุนต่างชาติมาขอซื้อเพื่อสร้างสถานที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว

ภาพเก่าแก่กาลเวลาผลาญพร่ำสิ้น	เมื่อแผ่นดินมีราคาสูงส่ง
ถูกอำนาจเงินตรามาเจาะจง	แทบทุกดงมะพร้าวต่างตัวครอง

วัยของชายเปลี่ยนไปจากวัยสาว
 ชาย-หญิงเปลี่ยนสังคมคนผมทอง
 เจ้าของถิ่นเปลี่ยนไปใช้คนเก่า
 ล้มมะพร้าวเจ้าเก่า เขาปลูกมา
 เหลือผืนดินสุดท้ายของชายนั้น
 โคนทาบตามให้ชายที่มีหวังรวย

ล้วนรอบกายเรื่องราวข้าวหม่อมอง
 มาจับจองวิมหาดอุจาดตา
 รื้อร่วมเงาที่พิกแทนอย่างแน่นหนา
 คนแปลกหน้าพูดอะไรให้งงววย
 ถูกปิดกั้นทุกด้านด้วยบ้านสวย
 ชีพไม่มีวัยเถาะอย่าหมายชายให้ใคร

6.5 หวงทะเล ของ เทือก บรรทัด (2532 : 67)

เสนอปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน เมื่อที่ดินบริเวณริมทะเลที่เป็นป่าไม้โกงกางถูกนายทุน
 ทำลาย เพื่อทำเป็นนาเลี้ยงกุ้ง

วันนี้โกงกางเจ้าป่าแก้ว
 โลงเลื่อนตอเตียนตาต๋าตา
 กุ้งหอยปูปลาคณานับ
 สูญสลายสายโซ่นี้เวศน์นา
 ปลาน้ำลึกหันหลังให้ฝั่งโล่ง
 คนทอดแหขึ้นแหจ้างแลลาน
 ช่าวเทือกเขาทบท่าวเป็นซีเทือก
 เรือกสวนไร่นา ทั้งป่าดง
 ห่วงว่าทะเลอาจเทคลื่น
 วันโกงกางป่าแก้วภูมิลาเนา

ไม่เหลือแล้วแก้วมณีมากมีค่า
 รอจะเป็นบั้งนากุลาค่า
 หายไปกับโกงกางถูกกลืนกล้า
 ดังกงเกวียนเวียนกรรมมาเนิ่นนาน
 อวนตาโปร่งว่างเปล่าตลอดชาน
 ลับเลขล่องผ่านไม้บานวาง
 บ้านเรือนเคลื่อนเกลือกเป็นผุผอง
 ไม่เหลือหลงให้แฉมแม่แต่เงา
 กระหายหื่นกลืนฝั่งตั้งขุนเขา
 ลูกนากุ้งแฉ้วเผาด้วยเล่ห์พาล

6.6 ทุ่งนา ของ คำรงค์ หนูทอง (2532 : 43) เสนอ

ปัญหาเรื่องที่ดินทำกินของชาวนาที่ต้องขายนาให้กับนายทุนต่างชาติ เพื่อนำเงินไป
 จ่ายหนี้สิน และทุ่งนาเหล่านั้นเปลี่ยนเป็นนากุ้ง

ฝันนาแห่งนี้ที่เคยไกล
 ฝันนาแห่งนี้เคยมีควาย
 ทุ่งนาแห่งนี้เป็นของไทย
 นายหน้าซื้อนาให้ราคาครึ่ง
 ชาวนาขายไปหวังใช้หนี้
 เดียวนี้นั่งเข็ดแต่น้ำตา
 ทุ่งนี้ไม่มีแล้วทุ่งข้าว
 ชาวนาหาข้าวที่หนืด
 นาข้าวเปลี่ยนมาเป็นนาถุ้ง
 ออกเอ๋ยชาวนาน้ำตาริน
 เดียวนี้เป็นของต่างชาติ
 หหมดแล้วฝันดินสิ้นไป

เดียวนี้เปลี่ยนไปน่าใจหาย
 เดียวนี้สูญหายไปในไหนกัน
 ต่างชาติซื้อไปอย่างไรนั้น
 แกร่งแย่งแข่งขันกันซื้อนา
 นาที่เคยมีหมดแล้วหนา
 นาเคยมีมาต้องขายไป
 มองดูแล้วเศร้ารู้ไหม
 เพียงพอขายได้ข้าวกินฯ
 มองดูท้องทุ่งให้ถวิล
 มองดูฝันดินแทบสิ้นใจ
 เราตกเป็นทาสเขารู้ไหม
 ท้องทุ่งของไทยใครเข้าครอง

6.7 ทุ่งฟาร์ม ของ โชคชัย สุวรรณอินทร์ (2533 : 85)

เสนอปัญหาเรื่องที่ดินทำกินของชาวนาที่ต้องขายนาให้แก่นายทุนที่ต้องการเปลี่ยน
 ทุ่งนาเป็นนาถุ้ง

จากนาข้าวเป็นนาถุ้ง
 แสงแดดที่แผดเรือง
 หลังคาสังกะสี
 รั้วล้อมอ้อมคันทนา
 นีออนสะท้อนฟ้า
 ไฟเค็ชงอยู่เรียงราย

จากนาทุ่งเป็นนาเมือง
 สะท้อนวัชระยับตา
 เปลี่ยนแทนที่เพิงใบหญ้า
 เหล็กลวดหนามเกินข้ามกลาง
 แทนแดดกล้ำยามลับหาย
 ไม่มีมิด ณ ทุ่งนี้ฯ

ฯลฯ

สุดตานาหน้าแล้ง
 น้ำเค็มใส่เต็มนา

ไม่เหือดแห้งเหมือนเคยว่า
 ทุ่งข้าวกล้าเป็นตำนาน

เรื่องราวจากชานา
ชานาหรือเรือนชาน

ยุคถึงคราชื่อข้าวสาร
ถอนเสาไว้จากดินเดิม

สรุปปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน จะเห็นว่า ปัญหาเรื่องที่ดินทำกินที่ปรากฏในบทร้อยกรองข้างต้น เกิดจากการแย่งที่ดินโดยกลุ่มนายทุนอิทธิพล การทำลายป่า การเปลี่ยนแปลงเรือกสวนไร่นาเป็นนาถุ้ง และการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่ความเจริญของบ้านเมือง ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้ประชาชนชาวชนบทได้รับความเดือดร้อนในเรื่องการทำมาหากิน

7. ปัญหาจากภัยธรรมชาติ

ชาวชนบทภาคใต้ส่วนใหญ่จะมีรายได้จากการเกษตรเป็นหลัก ซึ่งผลผลิตทางการเกษตรจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับธรรมชาติ หากปีใดเกิดภัยธรรมชาติ เช่น พายุ น้ำท่วม ฝนแล้ง หรือฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ฯลฯ ผลเสียทางด้านการเกษตรก็จะเกิดขึ้นกับพวกเขาอีกทั้งทำให้เกิดความเสียหายทั้งแก่ชีวิตและทรัพย์สินขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสำคัญทางเศรษฐกิจอย่างมาก

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาจากภัยธรรมชาติที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้คนในชนบทภาคใต้ มีดังนี้

- 7.1 ปัญหาจากลมพายุและน้ำท่วม
- 7.2 ปัญหาภัยแล้ง

7.1 ปัญหาจากลมพายุและน้ำท่วม นับเป็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ของชาวชนบทภาคใต้อย่างมาก เพราะภาคใต้มีภูมิอากาศแบบมรสุมฤดูร้อน มีปริมาณฝนตกชุก โดยเฉลี่ยแล้วในปีหนึ่ง ๆ มีฝนตกประมาณ 137 วัน ปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ 2,178.3 มิลลิเมตร โดยภาคใต้ฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออก จะมีฝนตกไม่เท่ากันและช่วงเวลาต่างกัน ขึ้นอยู่กับมรสุม

ที่พัดผ่าน คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทางภาคใต้จึงมี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน (วารสารเศรษฐกิจและสังคม, 3 (พ.ศ. - มิ.ย. 2533 : 22) เพราะทุกครั้งที่เกิดลมพายุแล้วมักเกิดน้ำท่วมตามมา บทร้อยกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

7.1.1 บทเพลงจากฝั่งทะเลตะวันออก ของปราศ ราชกุล (2529 : 54) เสนอปัญหาจากภัยธรรมชาติที่เกิดจากลมมรสุม ทำความสูญเสียทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สินให้กับชาวประมงอย่างหนัก จนเกิดปัญหาขึ้นกับครอบครัว

คลื่นหวนม้วนตัวดังตึกใหญ่	พายุควงเกลียวไหวฟาดน้ำถาว
ฝนกระหน่ำกราดเกรี้ยวเสียงกรูกราว	เป็นบทเพลงเห็นบนทิวกลางคำคืน
กลางทะเลบทเพลงประหัดประหาร	ระริวเร่งก่อการณ้อย่างสุดสิ้น
มรสุมท่อมโถมเสียงโครมครืน	พลุ่งพล่านกวาดกลืนทุกสิ่งพลัน
กระโดงเรือหักปลัดน้ำซัดลิ่ว	คลื่นกวาดหลุดปลิวชิงหวาดไหว
เอียงเรือเอนตะแคงดังเปลาไกว	พลิกโพล่คนพราวกแตกจากเรือ
เสียงโอดโอยโหยหายใต้คลื่นเต็ง	ซากเรือแตกกระเจิงไม่หลงเหลือ
เพลงทะเลแห่ล้อมเสียงครวญเครือ	บทเพลงโฉบฉีกเนื้อชาวประมง
รุ่งสว่างไร้เรือประมงเทียบ	หาดทรายสัจดีเงียบนำลุ่มหลง
หลายดวงตาหวาดทวนจันง	ไซหนอเรือประมงไม่กลับมา
หรือลูกน้อยต้องพราวก่าพร้าพ่อ	เมียหรือต้องทนรอจนคลั่งบ้า
หรือจักต้องรอคอยกาลเวลา	กล่อมบทเพลงคลั่งบ้า... อึกสิ่กครึ่ง

7.1.2 ปีโรงน้ำแดง : ปักข์ใต้มหาวิปโยค

2531 ของ รัตนชาติดา แก้วพรหม (2531 : 38 - 39) เสนอปัญหาจากภัยธรรมชาติที่เกิดจากน้ำป่าไหลท่วม ทำให้บ้านเรือนและทรัพย์สินเสียหาย ผู้คนล้มตายเป็นอันมาก

ทะเลป่ายังเดือดดุกไม่รู้พัก
 สีน้าขุ่นแดงเถือกเหมือนเลือดโค
 ทะเลป่ายอบหินทรายมาสาดซัด
 สาลึกน้ำสาลึกทรายซมซ่าน

๗๑๙

ปล้นสายน้ำแหวกว่อนด้วยก้อนซุง
 ใดขวางหน้าชนเหล็กกระทะก๊วย
 อยู่บนบ้านซุงกระโจนมาโดนบ้าน
 ที่หมดแรงร่างลู่สู่วังวน

๗๒๐

ก็ร้องคนตายไปในครั้งนั้น
 กลางไฟพอนสงครามต่างความคิด
 ก็ระเบิดปืนใหญ่ยิงไปเผา
 ก็ซากสัตว์ที่เหลือเลอะเลง
 ก็นายทุนที่หมุนเวียนมาเบียดป่า
 ก็กรมกองที่รัฐมนตรี
 จนป่าไม้ไม่เห็นว่าเป็นป่า
 และก็ศพประดาประชาชน

๗๒๑

"บ้านห้วยโก-เขาพระ" นำอนาถ
 ได้ซากซุงคือซากศพซมซ่าน
 "ฮางค้อม" ถูกลูกซัดตัดขาด
 สูญเสียพรากพลัดกระจัดกระจาย
 "กะทูน" กุ้งพังพินาศตลาดกะทูน
 เหลือจะคิดคะเนถึงเวลา

๗๒๒

น้ำเปลี่ยนสีชั้นคลักทะเลไกล
 ที่สิ้นใจวางวายอยู่ใต้ธาร
 คนกลางน้ำกระจายกระจัดพลัดพล่าน
 ทรมาณหินกระแทกร่างแหลกลอย

ถลาพุ่ง เรืองรายเหมือนไล่จับ
 จนจมหายเหลือจะนับจำนวนคน
 พอแตกพ่ายบ้านทรุดก็หลุดหล่น
 ที่เหลือแรงเลือกสนทุนทราย

กลางไฟวันสงครามความแค้น
 อ่ามติดจนหันหน้าฆ่ากันเอง
 ก็ต้นไม้ก็ภูเขาถูกข่มเหง
 จนวังเวงเสียขวัญถึงวันนี้
 ก็ข้าราชการเจ้าหน้าที่
 ก็อ้อมหนีพินันทุกคน
 ถูกผลาญพร่ายย่อยยับสับสน
 ที่ร่วงหล่นเพราะขัดขวางสวนทางปืน

หัวใจขาดมีแต่ศพที่พยผ่าน
 เหลือแต่ซากหมู่บ้านเป็นลานทราย
 ระเนระนาดโคลนถล่มจมหาย
 หลังน้ำหลากยิ่งพุ่มพาสายน้ำตา
 เกินจะคำนวณคุณประมุขค่า
 จะความคว่าจะฟื้นฟูจะกู้คืน

ก็เวลาจะเป็นได้เช่นนี้	กว่าคำตอบจะมี-ก็คำถาม
กลิ่นลึ้มกลิ่นกลัก้าพชยาม	จึงปรากฏดวงดงามชามชลิขิน
ก็ความขากก็พากเพียรจึงเปลี่ยนแปลง	ก็เร็ววแรงก็ เร็ยกร็อง เพื่อท้องถิ่น
ก็หนักเหนื่อยก็เหงื่อไคลที่ไหลริน	จึงแผ่นดินได้มีศรีวังฯ

7.1.3 รินเมตตา ของ จิระนันท์ พิตรปรีชา

(2532 : 3) เสนอปัญหาจากภยธรรมชาติ ซึ่งเกิดจากพายุเกย์พัดพาให้เกิดฝนตกจนน้ำทะเลบ่าท่วมที่จังหวัดชุมพร ทำให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินอย่างมากมาย

เวียงอ่าวไทยไหวสะเทือนเดือนอาเพศ	นางนวลหวีดบอกเหตุว่าลมบุก
หัวลมก่อ "เกย์" กลิ่นปล้นโถมรุก	มาแล้วทุกข์ ทะเลบ่าวาทภัย
ด้ามขวานสั้นหวั่นหวาดซายหาดหด	แนวทรายลดคลื่นลามตามรุกไล่
ลมปะทิวลิวปะทะมะพร้าวไกว	ร้อยพันไร่ร้อยล้มลงโครมครืน
ฝนกระหน่ำซ้าท่าราวบ้าคลั่ง	น้ำป่าหลังหลากไหลใครจะขึ้น
ในความมืดมัวหมองสองวันคืน	ยืนแต่เสียงสะอื้นของแผ่นดิน
ในมุมมืดหม่นหมองของประเทศ	เหลือเพียงเศษที่อาศัยไว้ทรัพย์สิน
เพียงซากเรือซากร้างร้างชีวิน	และลมปราณรายวันที่รูดรอร
ยักซ์ไปแล้ว ยังแต่คนผู้ซันแค้น	ระโหยหิวสุดแสนจึงร้องขอ
ทั้งทุกข์ยาผิวอ่อนไม่เพียงพอ	ใครจะต่อชีวิตให้ในครั้งนี้

7.2 ปัญหาภัยแล้ง เนื่องจากการขาดน้ำ ฝนทิ้งช่วง ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ทำให้ขาดน้ำทำนาทำสวน จนพืชผลทางการเกษตรเสียหายอย่างหนักส่งผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพของชาวชนบทภาคใต้อย่างรุนแรง จนเกิดความอดอยากขาดจน บทร้อยกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

7.2.1 ออกพรรษาที่ปักข์ใต้ ของ

พินดา ธรรมดา (2524 : 21) เสนอปัญหาจากภัยธรรมชาติที่เกิดจากฝนทิ้งช่วง ทำให้เกิดความแห้งแล้ง

เดือนสิบเอ็ดเสด็จสิ้นพรรษาโศก	ลมเดือนอ้ายกรรโชกช่อดอกหญ้า
เป็นลมแล้งหลงฤดูผิดธรรมดา	บอกข่าวว่าข้าวกล้าจ่าลาตาย
เข้าพรรษานาเหลืองข้าวกล้าเหี่ยว	ออกพรรษานาเขียวใบหญ้าส่าย
ลงแรงปักดำเสียเปล่าตาย	คล้ายฝั่งศพกล้ารายสู่सानนา
ปักข์ใต้ปีนี้อุบาทว์ร้าย	ทำนาแทบตายได้แต่หญ้า
ภาพพระเจ้ายุคนี้ดีราคา	ค่าคนมีค่าเสมอควาย
ในพรรษาหน้าฝนไม่มีฝน	เทวดาสีปดนเสียโดยง่าย
ฝนเทียมฝนทำฝนแห้งตาย	เล่นกลจนฝนหายไปตามกาล

7.2.2 ปักข์ใต้ ของ พินดา ธรรมดา

(2524 : 23) เสนอปัญหาจากภัยธรรมชาติที่เกิดจากความแห้งแล้งที่ฝนทิ้งช่วง ไม่ตกต้องตามฤดูกาล

เมื่อเดือนแปดจำไปรยยะ เขือกหยาด	แล้วทิ้งช่วงหาชขาดทั้งพรรษา
ต้นข้าวแห้งกรังเป็นซึ่งคา	ทบทำวทาบนำนาทุกท่าทาง
ลมหัวด้วนหมุนตัวฟางปลิวว่อน	หอบไอร้อนอบร่ากระหน้าร้าง
ร้างแห้งกรังเกรียมหมองเพ็งกองฟาง	สายโงเงงจะปลิวคว้างตามทางลม
เรือบินโผแผดเสียงแหบแห้ง	ทำฝนเทียมได้ฝนแห้งเหมือนแก้งข่ม
เรือบินหายไว้ฝนคนยังตรม	กล้ากลืนขมขึ้นใจอยู่ไปมา
ยางพาราพันธุ์ดีที่เพิ่งเริ่ม	ติดตามเดิมชีวิตใหม่ในเบื้องหน้า
ยอดชั้นเขียวกลับเหี่ยวพยับกับโคนพา	ทุกต้นตาถูกแล้งต่างแห้งตาย

7.2.3 อยากให้น้ำตาเป็นสายฝน ของ

สิทธิธรรม บุญช่วย (2533 : 45) เสนอปัญหาจากภัยธรรมชาติที่เกิดจากความ
แห้งแล้ง ที่ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลชาวนาปลูกข้าวไม่ได้ผล

ขรณปวีรอรธ้าวโลก	ดอกข้าวสีขาวโศกระยับง่า
ไหนดเลขเมล็ดปลั่งเรืองเต็มกอบกำ	ปีใดก็มีวัชกรรมประจ่ามา
แดดวอมแวมเผาดอกข้าวให้ใจไหม้	พ่อแม่ปล่อยสายน้ำใสรินเสดสา
ขณะนิกยั้งลิกคิกค้ำคณนา	แดกอะไรเล่าหวาวันต่อไป
แทชีวิตเพียงปลาตายคลิ๊ก	พอแห้งก็สูญสิ้นปลักจะแตกไถ
ข้าวไม่ออกทำให้เศร้าเข้าข่มใจ	ตายนิ่งเต็มบึงใหญ่นั้นอะไรกัน
ปากจะไหม้ไส้จะหมองท้องคงกลวง	ลูกให้ชื่อตลอดช่วงอยากกินสวรรค์
หัวข่อมเป็นนรกแน่ทุกคืนวัน	เมื่อชาวนาไม่มีขวัญข้าวสีกเม็ดเดียว
ใครระบายนว่าร้อนแต่หัวเข้า	กระษีเทียงบ่ายไปแล้วคงเผาเหี่ยว
พ่อแม่เอยสายน้ำตาไหลเป็นเกลียว	ถาจะชูปข้าวให้เขียวแทนฝนโปรย

สรุป ปัญหาจากภัยธรรมชาติ จะเห็นว่า ปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติ
เช่น ปัญหาจากลมพายุและน้ำท่วม ได้ทำความเสียหายอย่างมหาศาล ทั้งแก่
ชีวิตและทรัพย์สินของชาวชนบทภาคใต้ ได้แก่ ป่าไม้ถูกโค่น ผืนดินพังทลาย
เรือกสวนไร่นาเสียหาย และผู้คนบาดเจ็บล้มตาย เป็นต้น ส่วนปัญหาภัยแล้งก็เช่น
เมื่อปีใดเกิดฝนทิ้งช่วงไม่ตกต้องตามฤดูกาล ผลผลิตทางการเกษตรต้องเสียหาย
ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้ชาวชนบทต้องสูญเสีย โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจแต่ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาจากภัยธรรมชาติเหล่านี้ได้

ปัญหาด้านสังคม

ในปัจจุบันนี้สังคมกำลังเผชิญกับปัญหานานัปการ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะปัญหาของสังคมชนบทภาคใต้ ซึ่งพบว่าบทร้อยกรองที่พิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2521 - 2533 นั้น สะท้อนปัญหาด้านสังคมดังนี้

1. ปัญหาด้านการศึกษา
2. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย
3. ปัญหาด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และภาษา
4. ปัญหาด้านความเชื่อ
5. ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านชนบท
6. ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า
7. ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
8. ปัญหาอิทธิพลและอำนาจมืด

ปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น ล้วนส่งผลกระทบต่อผู้คนในชนบทภาคใต้แทบทั้งสิ้น ดังจะแยกศึกษารายละเอียดในปัญหาต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านการศึกษา

ปัญหาด้านการศึกษาของชาวชนบทภาคใต้ นับเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะบริเวณแถบจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม อุกฤษ หิรัญโศ (2521 : 152 - 153) ให้ความเห็นว่า "การศึกษาเป็นการสร้างอนาคตที่สดใสเป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่ชีวิต และเป็นการเตรียมคนที่มีคุณภาพในสังคม การศึกษาเป็นปัจจัยรากฐานที่จะเอื้ออำนวยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว" แต่ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นบริเวณนี้ เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาทั้งโดยทางตรงและโดยอ้อมตั้งสะท้อนในบทร้อยกรองต่อไปนี้

1.1 โรงเรียนตามเกาะ ของ ประกาศ มารถโอสถ
(2522 : 63) เสนอปัญหาทางการศึกษาที่เกี่ยวกับสถานที่ตั้งของโรงเรียน เนื่อง
มาจากความห่างไกลการคมนาคมไม่สะดวก และอาจจะไม่ปลอดภัย

ครูตามเกาะกันดารงานหน้าที่	ไหนไม่มีรถนั่งยังสอนได้
ไหนเรื่องเรือก็ยากลำบากใจ	การมาไปส่งงานที่อำเภอ
ติดต่อราชการเสร็จสำเร็จแล้ว	นึกแน่น่นวในจิตมีคิดเพลอ
รีบเดินทางไกลเกินไม่เดินเล่น	เพื่อกลับเจอศิษย์รักสอนทักทาย
ครูตามเกาะหนักใจใครจะเห็น	ทะเลเป็นคลื่นลมมาน่าใจหาย
เมื่อลมแรงคลื่นโตไอ้ทุกข์กาย	เรื่องมว่ายน้ำแน่ถึงแก่กรรม
แต่ละครึ่งทั้งปีทำดีตลอด	ไม่ขอทอดทิ้งศิษย์คิดคมข่า
โครงการสอนเด็กดีมีประจำ	เข้ายื่นคำสอนศิษย์เพลินเจริญเรียน

1.2 มาดใหม่ ของ ยา เจ๊ะมะ ของ ชาตรี สาราญ
(2525 : 39) เสนอปัญหาทางการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องของเด็กที่มีปัญหาทาง
ครอบครัว

เป็นลูกชายคนหนึ่งซึ่งพ่อแม่	ไม่เหลียวแลดูแลยายเหยียดหยาม
อาศัยอยู่กับอาพยายาม	ปลอมห้ามปรามขาให้ได้แล้วเรียน
อาชากจนแต่ใจใฝ่รักหลาน	สู้ตรากตรำทำงานส่งอ่านเขียน
ช่วยกรีดขางเสร็จแล้วยามาพากเพียร	เสื้อผ้าเปลี่ยนใหม่ขึ้นหน้ายาไม่มี
แต่ไม่เคยท้อใจในชีวิต	ข้ายังคิดว่าจะอยู่คู่ศักดิ์ศรี
ภาคภูมิใจในนามของความดี	วางชีวิตจะเป็นครูอยู่ป่าดง
แม้สังสัชอะไรเฝ้าไต่ถาม	การศึกษาไต่ตามไม้ล้มหลง
มาดใหม่ ยา เจ๊ะมะ เด็กทนง	อาจสูงส่งสวมครุยลงลุขโคลอน

1.3 มุขำ ของ มุฮัมหมัด ล่าเทร์ม (2525 : 23)

เสนอปัญหาการศึกษาโอกาสทางการศึกษา เมื่อเด็กไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ เพราะพ่อแม่ต้องการให้ช่วยเหลือครอบครัว

<p>มุขำเป็นเด็กบ้านนอก เติบโตอยู่ในท้องไร่นา นิสัยชอบเพียรเรียนหนังสือ กลับบ้านมาช่วยแม่ตอนเย็น ปีนี้ก็เรียนครบจบปอหก ครูใหญ่บอกว่าเอ็งเก่งพอตัว หากตั้งใจไปเรียนต่อในเมือง ไม่เห็นลูกหลานเหล้าผู้ดี ฝ่ายมุขำปลื้มใจเหมือนได้แก้ว เรื่องราวกล่าวขานของกำนครู แม่ได้ฟังข่าวลูกเล่าแจ้ง เจ้าจะจากบ้านไปเรียนไกล</p>	<p>หน้าคาก็บอกว่าเช่อซ่า เรื่องจับปูจับปลานั้นพอเป็น มิใช่ชอบดั่งคือให้เคื่องเข็ญ พอเปลี่ยนผ้าก็เผ่นไปดูวัว สอบไล่ไม่เคยตกนมั้วมัว ขนาดเลี้ยงนต้วสอบได้ดี อนาคตจะรุ่งเรื่องได้สุขศรี แววมันมีไปเรียนต่อถามพ่อดู ถึงบ้านแล้วหาแม่แลแล้วสู้ ว่าให้ถามพ่อดูเป็นฉันท ก็ถอนใจอวแรงยกใหญ่ แล้วพ่อจะได้ใครช่วยเลี้ยงวัว</p>
---	--

1.4 อหังการ์แห่งความขัดแย้ง ของ

เสริมศักดิ์ แต่ง เกลี้ยง (2527 : 23) เสนอปัญหาด้านการศึกษาที่เกิดจากครูผู้สอนขาดจรรยาบรรณครูด้วยการทำโทษนักเรียนชั้นรุนแรง

<p>ควับ ควับ ควับ เสียงหวายบนรายน่อง แววตาบอกเลิกซึ่งตริ่งหัวใจ ครูประกาศประณามค่าที่หน้าชั้น ทั้งเก็ยจคร้านโรงเง่าไม่เข้าที่</p>	<p>น้ำตานองตัวสิ้นกลิ่นร้องไห้ ว่าปวดร้าวและสงสียในฤดี "นาอนันต์"ไม่ควรสู้อยู่ที่นี้ ตลอดปีมาสายเดือนไม่จำ</p>
---	--

เคยตกเดือนหลายครั้ง เคยสิ่งสอน	ผลสะท้อนไม่สนใจไม่ดื่มด่ำ
เมื่อไม่ชอบการพูดดีที่แนะนำ	จึงลงโทษอย่างเป็นธรรมใช้ผิดทาง
ครูรับความจริงนั้น "นินต์" อหากพูด	อาจพิสูจน์ให้ครูเห็นเป็นรูปร่าง
ศิษย์แย้งครูมิให้เห็นเป็นตัวอย่าง	ตั้งข้อหาว่ากระด้างจับไล่ไป
บ้านผมจนทนดูสู้โลกเบี้ยว	ด้วยคนเดี๋ยวกวาระมียิ่งใหญ่
ก่อนเข้ารุ่ง แม่กรีดขางที่กลางไพร	พ่อแบกไถไปนาก่อนฟ้าบาน
ผมต้องอยู่กับน้องที่ร้องลั่น	เหนื่อยตัวสิ้นทำงานไปไม่เกียจคร้าน
ทุกทุกวันทุกซั่ก้อทรมาน	แต่ยังด้านมาปากเพียรเรียนวิชา
ผมอยากเห็นบ้านนาฟ้าแดงฉาน	ผมอยากพัฒนาการจึงศึกษา
ครูเกลียดคนชั่ว คนเขลาเบาปัญญา	แล้วครูมาเป็นครูอยู่ท่าไม

1.5 พินิจนักวิจัย ของ สมวงศ์ มะโนมะยา

(2531 : 11) เสนอปัญหาทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาครอบครัวและสิ่งแวดล้อม
ที่ทำให้ผลการเรียนของเด็กตกต่ำ

จะในเมืองกันดารที่บ้านป่า	ก็หลบลี้วนปัญหาไปทุกหน
เพราะเป็นแหล่งศึกษาของปวงชน	ไม่มีใครหลักพันต้องทนมา
ใช้เป็นการให้เปล่าเขาก็รู้	แต่ท้องหิวยังอยู่ต้องกัหน้า
ใช้ร่างกายลูกข้างเป็นเวลา	เด็กจึงต้องหาขหน้าเป็นอาจณ
สิ่งแวดล้อมพร้อมใหม่ไม่มีใครคิด	เด็กตัวนิดคิดหน้อยค้อฮวิล
เด็กสอบตกอ่านไม่ได้ถ้าใครชิน	สัดบลิ้นอย่าสะดุ้งตามคารม
มิใช่ครูอ่อนแอขอมแพ้ฝ่าย	มิใช่ครูมีกง่ายหรือกรับผม
นักวิเคราะห์เข้ม เข้มเกือบเต็มกรม	ลองวิจัยให้เข้มข้างเป็นไร

ฟังนะ...นักวิจัย	ปัญหาใหญ่นั้นอยู่ที่ตรงนี้
หนึ่งเด็กขาดเรียนบ่อยจะต้องมี	เพราะแรงกายเขานี้มีค่าครึ่ง
สองหนังสือไทยเอาไปบ้าน	นั้นเป็นการทำบาปอย่างมหันต์
ความเชื่อนี้มีใครกล้ากักกัน	สารพันการบ้านไม่เคยทำ
สาม...กระบวนการสอนจริงยากยิ่งอยู่	ความเหมาะสมคิดดูก็น่าช้า
พอข้อสอบออกมาครูหน้าดำ	เขากามแต่ความจำสุดซ้ำใจ
สี่...เด็กต้องเรียนศาสนาเวลาว่าง	ใครจะกล้าคิดจ้างสิ่งนี้ได้
เป็นเรื่องวัฒนธรรมที่น่าไป	เด็กจะเก่งภาษาไทยอย่างไรกัน
ห้า...หน้าที่ครูมากเหลือนับ	แต่ขวัญกลับเหือดหายทำลายขวัญ
ครูทำงานแทบตายทุกทุกวัน	ผล "สองชั้น" กลับให้คนใกล้ชิด

1.6 แสงทองของเด็กป่า ของ สมใจ สมคิด (2521 :

19) เสนอปัญหาทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการที่ครูถูกโจรก่อการร้าย
จับไปเป็นตัวประกัน หรือเรียกค่าไถ่ ทำให้โรงเรียนบ้านป่าไม่มีครูสอน

ขอ hazard ผนจากฝากฟ้ามาขึ้นฉ่า	ลบรอยช้ำรอยหมองของเด็กป่า
ที่ละเมอเพื่อคลั่งหลังน้ำตา	เมื่อครูลาจากไปจากไกลโพ้น

ฯลฯ

ฝนตกหนักวันนั้นครุหมั่นสอน	กายเปียกปอนฝนโกรกเปียกโชกทั่ว
สายฝนสาดกระชานเข็นกระบะตัว	ใจระริวหนาวสั่นกันทุกคน
ทันใดนั้นมีผู้ร้ายใช้อาวุธ	มาจับครุสาวราวอกปล้น
ครุขัดขึ้นครูดอสูครูดันรน	แต่ไม่พินมือมันพวกจัญไร
เด็กเข้าช่วยด้วยได้เพียงเสียงร่ำร้อง	เพราะปืนก้องดังสนั่นจนหวั่นไหว
มันหอบหัวครุพาฝนจนลับไป	ปล่อยทิ้งให้เด็กไร้แสงแล้งปัญญา

จากวันนั้นถึงวันนี้ครูไม่อยู่	ยังไม่วัดรูอยู่ไหนในแนวป่า
เรียกค่าไถ่หรืออย่างไรไม่ว่ามา	หรือข่มขืนแล้วฆ่าจนวอดวาษา
ขอสวรรค์เบื้องบนช่วยค้นหา	เด็กคอยท่าแสงสว่างที่จางหาย
เวลานี้เด็กมีดমনเช่นคนตาย	ไว้จุดหมายของแสงทองส่องนำทาง

1.7 คืนมืดอันฮืดขาว ของ 'บุญ ระโนด (2528 : 26)
เสนอปัญหาทางการศึกษา ที่เกิดจากการที่ครูถูกโจรก่อการร้ายคุกคามต่อสวัสดิภาพ

เทียนธรรมโคมทองต้องพายุ	ไม่อาจส่องทะเลเทือกไศล
วูบดับกับมือมารความจัญไร	ฟากฟ้าด้านใดก็เงียบงัน
มอดดับลงกับความมืดบอด	ในอ้อมกอดแห่งปีศาจไม่คาดฝัน
จักรวังเวงเหว่ว้าก็วารวัน	บนเส้นทางมืดตันเหมือนปิดตาย

ฯลฯ

มีเพียงมือหนังสือเขียนเพียรต่อสู้	"ความเป็นครู" ที่ถูกอ้าว่าคร่ำคร่า
ไม่มีสิทธิ์และศักดิ์ศรีมีที่อวด	คอยค้าคอบ เช่นฆ่าและคุกคาม
พลอ่ฮ่อยปากก็ถูกปิดให้มืดมั้น	ยามหุดหู่ใครรู้เห็นมีแต่หยาม
กินแต่น้อยทำงานหนักอยู่ทุกยาม	อ้าปากถามก็โธษโอดด้วยโทษทัณฑ์ฯ

1.8 สามจังหวัดภาคใต้ ของ ประพนธ์ เรืองณรงค์
(2529 : 56 - 57) เสนอปัญหาทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนและ
เด็กนักเรียนตลอดจนสังคม เมื่อครูถูกโจรก่อการร้ายคุกคามต่อสวัสดิภาพ

มีส่วนวางอนิจจาเป็นป่าร้าง	ทะเลกว้างอนิจจาเป็นเลนหล่ม
การศึกษายังพาให้ระบม	โจรขู่ข่มล้นนยากล้าบากใจ

มือเปื้อนซอล์ดฤาเลื่อนให้เปื้อนเลือด	อารมณ์เย็นจะให้เดือดหรือใจ
ภาษีเถื่อนเสียแล้วก็แล้วไป	แต่ทำไมจุดครูดสู้นัก
ความปลอดภัยไม่มีแล้วที่นี้	ทุกวันพลีชีพชำระกำหนดนัก
เลิกที่น้ำท่วมปากยากเข็มนัก	เชิญเกิดชกขงรบระดมพล
แรงระเบิดของครูดุสะก๊อน	พลังร้อนร่วมรักพิทักษ์ผล
สามจังหวัดภาคใต้เหมือนไฟลน	รัฐบาลนอนกรนก็ปนกัน
เลิกสะตบราวเรื่องจากเบื้องล่าง	ريبลุกย่างมาคู้ให้รู้มัน
นี่ก็ปักชาติแล้วไม่แค้วมัน	เถอะจะบั้นเมืองไทยก็ให้รู้

สรุป ปัญหาด้านการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่นับถือศาสนาอิสลามให้ความสำคัญด้านการศึกษาน้อย โรงเรียนที่อยู่ตามชนบทกันดารมีครูที่นับถือศาสนาพุทธเดินทางเข้าไปสอนกลับถูกขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) คุกคามต่อสวัสดิภาพ โดยการฆ่า ช่มชู้ เรียกค่าคุ้มครอง จับเป็นตัวประกัน ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของครูและทำลายทรัพย์สินของทางราชการ เป็นต้น ส่วนปัญหาการศึกษาอีกปัญหาหนึ่งที่ส่งผลทำให้ผลการเรียนของนักเรียนตกต่ำก็คือ สภาพแวดล้อมของเด็กในครอบครัวหรือสังคมที่ชาวชนบทต้องทำมาหากิน เด็กต้องช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานก่อนไปโรงเรียน จนบางคนต้องขาดโอกาสที่จะศึกษา และอีกปัญหาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ที่บางแห่งเป็นพื้นที่กันดาร ครูไม่สะดวกในการเดินทางไปสอน

จะเห็นว่า ปัญหาดังกล่าว เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการศึกษาที่ควรให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน

2. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย

ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ ทางด้านร่างกาย จิตใจ ครอบครัวยุ และสิ่งแวดล้อมของผู้คนในชนบทภาคใต้ ที่ได้ รับผิดชอบต่อภัยจากสิ่งต่าง ๆ นอกหรือกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

2.1 หญิงชายยา ของ กร ศิริวัฒน์ (2528 : 55) เสนอ ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของชาวบ้าน ที่หลงเชื่อคำโฆษณาของพวกหญิงชายยาและ ซื่อขามากินเองด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

พอย่ำค้าย่ำ เวลาตามนัด	แน่นชนิดที่วลานพลาณสืบสน
คนฉายหนึ่งก็ชายยาในบัดดล	พร้อมทั้งพันสรรพคุณอันสุนทร
ยาหนึ่งอย่างแก้โรคสารพัด	แก้เคล็ดขัด ยอก ใช้ไม่หลอกหลอน
รับซื้อหาไวไวซื้อไปก่อน	ส่วนราคาแน่นอนไม่ขายแพง
จะซื้อหาที่ไหนก็ไม่ได้	จงรับซื้อเอาไว้อย่าหน้าขแห่ง
ชายยาหมดจะฉายหนึ่งยังชี้แจง	อย่าเคลือบแคลง เลยหนาช่วยการุณ
บัดเด็ยวใจล้อมกลุ่มรุมกันซื้อ	คนยังซื้อมากมาขายกันวัน
โน้นสี่ขวดนั้นห้าขวดอวดสรรพคุณ	รุมอุดหนุนจนหมดในพริบตา
หนึ่งเริ่มฉายก็เริ่มรบคนปรบมือ	เสียงระเบิดหวัดหวือดังแน่นหนา
เลือดทะลักเต็มจอมรณา	ผู้ร้ายฆ่าคนดีทีละคน
ชาวบ้านชมสมใจใจระทิก	ครั้นยังดีก็ยั้งตายกันเกลื่อนกล่น
ผู้ถูกยิงเลือดไหลในภาพยนตร์	แต่ประชาชนที่ดูคือผู้ตาย

2.2 หนูน้อยผู้อยู่ข้างนอก ของ ประยูรศักดิ์ ชลาชนเดชะ (2533 : 55) เสนอปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของเด็กยากจนและมีปัญหาทาง ครอบครัวยุ

<p>"หัตสนะห์" นั่งสงบอยู่กับพื้น เสื้อผ้าขาดยับยู่ยี่ไม่ตระการ รูปร่างผอมเตี้ยแคระช่างน่าเกลียด ตึกตา ภายในรื้อตัวจ๋านง</p>	<p>ไม่สดชื่นนอกกำแพงด้วยสังขาร เล็กเกินการ คับตัวไว้ทรวรดทรง ร่างเสี้ยมขัดแขนขาผอมระหง ก็คงจะมีค่าราคาแพงฯ</p>
ฯลฯ	
<p>ถึงเวลากระดิ่งระฆังก้อง ทั้งข้าวผัดต้มยำกุ้งพร้อมผักปลา "หัตสนะห์" มองเห็นน้ำลายไหล พลังเดินไปก๊อกประปาด้วยจ๋านง</p>	<p>ตึกตาจ้องลิงโลด กระจาดโศกหา ไก่ทอดมาหยิบยื่นให้ด้วยบรรจง จ้องมองไปที่อาหารอย่างไหลหลง บรรเทาหลงหิวกระหายผ่อนคลายเอย</p>

2.3 ส่วนทาง ของ 'รุณ' ระโนด (2530 : 26 - 27)

เสนอปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของชาวบ้านในชนบทที่ไม่มีหมอหรือสถานอนามัย เมื่อ
 ยามเจ็บป่วยต้องหันไปรักษากับหมอเถื่อน

<p>หมอหมอก็น้อยมีมืออาจหมาย ทرفษ์ลีนก็สิ้นไว้ให้ลีนบน ยามเจ็บไข้ก็สิ้นใจซ่มทนมชื่น หากไปหาหมอใหญ่ เขาให้ยา จึงหมอเถื่อนหมอถ้อยในท้องถื่น เด้วจฉานวิชาประดามี</p>	<p>จะรอดตนพันตายแต่ละหน ด้วยยากจนจึงเจ็บใจไม่ยอมมา เก็บช้อนก้อนสะอื้นนอนนี้ว่าหน้า จะบอกได้ช่องทางไรว่าเงินไม่มี ฉวยโอกาสหากินด้วยภูตผี ทำหมอเถื่อนเป็นเศรษฐีมาที่ราชฯ</p>
---	---

2.4 สอนต่อไปเถอะคุณครู ของ ประยูรศักดิ์ ชลาชนเดชะ

(2533 : 35) เสนอปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของชาวบ้านที่ใช้วิธีรักษาด้วยยา
 กลางบ้าน

"ไอ้คุณครูขอขอบคุณการุณจิต	ช่วยนิมิตรลูกให้ดีทั้งอ่านเขียน"
"แม่ครับ พ่อครับแกอยากเรียน	แต่ชนเขียนเสียหนักหนาน่าเขียนดี"
"ก็แกรักพรรคพวกมากไปหน่อย	น่าเสียดาสร้อยโรงเรียนโทรมไว้ราศี"
"แม่ครับพ่อครับลูกคนดี	วิ่งไล่ตี ตาปู่ก็มสนิมกรัง"
"ไม่เป็นไรใช้น้ำผึ้งหยดสักนิด	คงไม่ผิดเดี๋ยวก็หายอย่างฉับ"
"แม่ครับพ่อครับหายหรือยัง	พอประทังชั้นบ้างยังขาดเรียน"
"เห็นหรือไม่หีบศพวางอยู่นั้น	ลูกของฉันทายเสียแล้วน่าปวดเคียร
ก่อนจะตายยังอุตส่าห์แสนพากเพียร	พยายามเขียนข้อความฝากถึงครู"

2.5 การถือศีลอด ของ ประชวรศักดิ์ ชลาชนเดชะ

(2533 : 65) เสนอปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของเด็กนักเรียนไทยมุสลิม ซึ่งเกิดจากการถือศีลอดตามหลักศาสนาอิสลาม

จริงแหละลูกตลอดคืนอันประเสวีฐ	แสนล้ำเลิศรอมฎอนอันสดใส
คุณพ่อกล่าวด้วยสำเนียงเสียงจริงใจ	บุคคลใดเพิกเฉยไม่น่าพา
ไม่ปฏิบัติศาสนกิจให้เคร่งครัด	วันอาคีรัต ถูกลงโทษเป็นบาปหนา
อะหมัดประทับจิตติดตัวมา	ด้วยธรรมาที่พ่อสอนไม่นอนใจ

วันรุ่งขึ้นเขาก็ถืออย่างเคร่งครัด	ปฏิบัติศีลอดตามวิสัย
ที่โรงเรียนเขียนอ่านกาลผ่านไป	ช่างเสียใจให้ชักช้าเสียเหลือทน
ช่างแห้งแล้งว่างเปล่าเร่งเข้าจิต	ไม่อยากคิดในห้องเรียนที่ฝึกฝน
มันทั้งหัวทั้งกระหายแทบวายชนม์	ดวงจิตหม่นหมองไหม้ให้ระทม
สักหัววันผ่านไปให้ผ่านผอม	รู้สึกงอมอ่อนแอแลขึ้นชม
พอเจ็ดวันใจเสาะไม่ขึ้นชม	ชักจะชมชานแยะแพ้ใจตน
ทั้งครูใหญ่ครูน้อยมีน้ำจิต	บอกให้คิดด้วยเมตตาเป็นกุศล
โศกสีกหน้าจึงค่อยถืออย่างผืนทน	จะเป็นผลดีกว่า จงไตร่ตรอง

เขาจึงกลับไปบ้านผ่านไปพบ	ท่านครูบ งามได้ใคร่สนอง
อายุเขาเท่านั้นมีครรรลอง	เขาจะต้องถือศีลใหม่โปรดชี้หน้า
แน่นอนละเจ้าหนูครูทอบอก	อย่างนอกคอกเห็นบัญญัติเป็นข้อซ้ำ
เมื่ออายุครบสิบห้าถ้าได้ทำ	ถือประจำพระเจ้าโปรดอำนวยการ

สรุป ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย จะเห็นว่า ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยที่ ชาวชนบทภาคใต้ประสบ เป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากหมู่บ้านชนบทอยู่ห่างไกล สถานีอนามัยหรือโรงพยาบาล การชื้อยามากินเองตามโฆษณาชวนเชื่ออย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความยากจนขาดที่พึ่งยามเจ็บไข้ได้ป่วย ต้องอาศัยความเชื่อทางไสยศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนา รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพทั้ง ทางร่างกายและจิตใจ เหล่านี้เป็นปัญหาที่ทำให้ชาวชนบทภาคใต้มีสุขภาพอนามัยที่ไม่สมบูรณ์ นับเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง

3. ปัญหาด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และภาษา

ปัญหาด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีและภาษา ที่เกิดขึ้นในชนบทภาคใต้ สะท้อนในบทร้อยกรองดังต่อไปนี้

3.1 ไชยาที่น่าหวัง ของ สมหมาย วงศ์วิเศษ (2522 : 6)
เสนอปัญหาด้านศาสนา โดยกล่าวถึงเมืองไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในอดีตว่าเป็นเมืองคนดี มีพระธาตุไชยาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจชาวพุทธกันมาเนิ่นนาน แต่ปัจจุบันเมืองไชยาได้เปลี่ยนไปในทางตรงข้าม

เมื่อตอนผมเป็นเด็กตัวเล็กอยู่	รุ่นย่าปู่ยายตา...ทุ่งนาเขียว
ไชยาแสนสุขสมคนกลมเกลียว	เป็นเกราะเหนี่ยวกันภัยได้สบาย
มี "พระธาตุ" นำทางช้างพระศาสนา	คนอุบาทว์หลบลิ้นลิ้นหนึ่หาย
นานนานครั้งเรื่องผี, ลัก...มีสักราย	ทั้งวัวควายปล่อยได้ไม่ต้องกลัว

แต่บัดนี้...ไชยา...แผ่นดินเดือด	กลิ่นคาวเลือดโลมดินเป็นถิ่นชั่ว
ทั้งนี้, ลัก หักคอ ล่อกันนิ้ว	นำนักหัวเรื่องผง (ขาว) ดงกัญชา
ทั้งบ่อนไฟ...หอยเถื่อน...มีเกลือน้ำน	รุ่งเรื่องด้าน "คาสีโน" ภัทหนักหนา
สิ้นคนดีหรือใจน...ไอ้ไชยา	ราวกับว่าเป็นแคว้น...นครทมิฬ

3.2 เมืองพระ ของ คมเลนส์ (2527 : 27) เสนอ
 ปัญหาด้านศาสนาที่เกิดขึ้นในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นเมืองที่มีค่าขวัญ
 ประจำจังหวัดว่า "นครเมืองพระธรรมครองใจ" แต่เรื่องราวที่เกิดขึ้นล้วนเป็นเรื่อง
 ไม้ดีไม่งามและเป็นปัญหาต่อศาสนาทั้งสิ้น

นครศรีธรรมราชเมืองพระ	ชรมเสียงสวดสังคหะทุกคืนค่ำ
ชุมพระเพลิง เชิงตะกอนร้อนประจำ	พระกาฬทำหน้าที่ดีแท้แท้
พระภิกษุปลุกห้องแถวปลงกรรมฐาน	เห็นเลขบอกดอกเป็ชบานแบงค์แน่น
ทางนิพพานมันใจคงไม่แปร	ก่อนไม้แก่ตัวตายเพราะชายวัด
จึงเจ้าพ่อเจ้าแม่แน่นกว่า	ไม่ต้องเสกคาถากลับอาบัติ
ไม่ต้องเป่าน้ำมนต์พ่นคำผู้ต	ก็พนมมือชะงัดไปทั้งเมือง
พระพุทธรูปพระพิมพ์ขี้มเหยแหย	พระภูมินทร์พระสมสมคนเชื้อง
พยานอยู่ พยาธิยังมีมเลื่อง	เรื่องก็เรื่องร้อนกว่าพระอาทิตย์

3.3 ธรรมชาติขาดดุล ของ ทักษิณศิริ (2533 : 33)
 เสนอปัญหาด้านศาสนาว่า ปัจจุบันโลกซึ่งเจริญด้านวัตถุมากเท่าไร ด้านศีลธรรม
 กลับล้าหลัง จึงทำให้คนขาดเมตตาธรรม เพราะมีการเข่นฆ่ากันทุกวันจนสังคม
 วนวาย